

wén shū shī lì suǒ shuō bù sī
文殊师利所说不思

yì fó jìng jiè jīng
议佛境界经

wén shū shī lì suǒ shuō bù sī yì fó jìng jiè jīng juàn
文殊师利所说不思议佛境界经卷

shàng

上 03

wén shū shī lì suǒ shuō bù sī yì fó jìng jiè jīng juàn
文殊师利所说不思议佛境界经卷

xià

下 36

wén shū shī lì suǒ shuō bù sī yì fó jìng
文殊师利所说不思议佛境

jiè jīng juàn shàng
界经卷上

táng nán tiān zhú guó shā mén pú tí liú zhì dēng fèng zhì yì
唐南天竺国沙门菩提流志等奉制译

rú shì wǒ wén yī shí fó zài shě wèi guó zhī
如是我闻：一时，佛在舍卫国祇
shù gěi gū dú yuán yǔ dà bǐ qiū zhòng yī qiān rén pú
树给孤独园，与大比丘众一千人、菩
sà shí qiān rén jù fù yǒu yù jiè zhū tiān zǐ sè jiè
萨十千人俱，复有欲界诸天子、色界
zhū tiān zǐ jí jìng jū tiān zǐ bìng qí juàn shǔ wú liàng
诸天子及净居天子，并其眷属无量
bǎi qiān zhōu zā wéi rào gòng yǎng gōng jìng tīng fó shuō fǎ
百千周匝围绕，供养恭敬听佛说法。

ěr shí fó gào wén shū shī lì pú sà yán tóng
尔时，佛告文殊师利菩萨言：童
zǐ rǔ yǒu biàn cái shàn néng kāi yǎn rǔ jīn yīng wéi
子，汝有辩才，善能开演，汝今应为
pú sà dà zhòng xuān yáng miào fǎ
菩萨大众宣扬妙法。

shí wén shū shī lì pú sà bái fó yán shì zūn
时，文殊师利菩萨白佛言：世尊，

fó jīn lìng wǒ shuō hé děng fǎ
佛今令我说法？

fó yán tóng zǐ nǚ jīn yīng shuō zhū fó jìng
佛言：童子，汝今应说诸佛境

jiè
界。

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn fó jìng jiè
文殊师利菩萨言：世尊，佛境界

zhě fēi yǎn jìng jiè fēi sè jìng jiè fēi ěr jìng jiè
者，非眼境界、非色境界、非耳境界、

fēi shēng jìng jiè fēi bí jìng jiè fēi xiāng jìng jiè
非声境界、非鼻境界、非香境界、

fēi shé jìng jiè fēi wèi jìng jiè fēi shēn jìng jiè fēi
非舌境界、非味境界、非身境界、非

chù jìng jiè fēi yì jìng jiè fēi fǎ jìng jiè wú rú
触境界、非意境界、非法境界，无如

shì děng chā bié jìng jiè shì nǚ míng wéi zhū fó jìng jiè
是等差别境界，是乃名为诸佛境界。

shì zūn shàn nán zǐ shàn nǚ rén yǒu yù rù yú fó
世尊，善男子、善女人，有欲入于佛

jìng jiè zhě yǐ wú suǒ rù ér wéi fāng biàn nǎi néng wù
境界者，以无所入而为方便乃能悟

rù
入。

ěr shí wén shū shī lì pú sà bái fó yán shì
尔时，文殊师利菩萨白佛言：世

zūn rú lái yú hé děng jìng jiè ér dé pú tí
尊，如来于何等境界而得菩提？

fó yán tóng zǐ wǒ yú kōng jìng jiè dé pú tí
佛言：童子，我于空境界得菩提，

zhū jiàn píng děng gù wú xiàng jìng jiè dé pú tí zhū
诸见平等故；无相境界得菩提，诸

xiāng píng děng gù wú yuàn jìng jiè dé pú tí sān jiè píng
相平等故；无愿境界得菩提，三界平

děng gù wú zuò jìng jiè dé pú tí zhū xíng píng děng
等故；无作境界得菩提，诸行平等

gù tóng zǐ wǒ yú wú shēng wú qǐ wú wéi jìng jiè dé
故。童子，我于无生无起无为境界得

pú tí yī qiè yǒu wéi píng děng gù
菩提，一切有为平等故。

shí wén shū shī lì pú sà fù bái fó yán shì
时，文殊师利菩萨复白佛言：世

zūn wú wéi zhě shì hé jìng jiè
尊，无为者是何境界？

fó yán tóng zǐ wú wéi zhě fēi sī liang jìng
佛言：童子，无为者非思量境

jiè
界。

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn fēi sī liang
文殊师利菩萨言：世尊，非思量

jìng jiè zhě shì fó jìng jiè hé yǐ gù fēi sī liang jìng
境界者是佛境界。何以故？非思量境

jiè zhōng wú yǒu wén zì wú wén zì gù wú suǒ biàn shuō
界中无有文字，无文字故无所辩说，
wú suǒ biàn shuō gù jué zhū yán lùn jué zhū yán lùn zhě
无所辩说故绝诸言论，绝诸言论者，
shì fó jìng jiè yě
是佛境界也。

ěr shí shì zūn wèn wén shū shī lì pú sà yán
尔时，世尊问文殊师利菩萨言：

tóng zǐ zhū fó jìng jiè dāng yú hé qiú
童子，诸佛境界当于何求？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn zhū fó jìng
文殊师利菩萨言：世尊，诸佛境

jiè dāng yú yī qiè zhòng shēng fán nǎo zhōng qiú suǒ yǐ
界，当于一切众生烦恼中求。所以

zhě hé ruò zhèng liǎo zhī zhòng shēng fán nǎo jí shì zhū
者何？若正了知众生烦恼，即是诸

fó jìng jiè gù cǐ zhèng liǎo zhī zhòng shēng fán nǎo shì
佛境界故。此正了知众生烦恼，是

fó jìng jiè fēi shì yī qiè shēng wén pì zhī fó suǒ xíng
佛境界，非是一切声闻、辟支佛所行

zhī chù
之处。

ěr shí shì zūn fù yǔ wén shū shī lì pú sà
尔时，世尊复语文殊师利菩萨

yán tóng zǐ ruò fó jìng jiè jí yú yī qiè zhòng shēng
言：童子，若佛境界即于一切众生

fán nǎo zhōng qiú zhě zhū fó jìng jiè yǒu qù lái hū
烦恼中求者，诸佛境界有去来乎？

wén shū shī lì pú sà yán fǒu yě shì zūn
文殊师利菩萨言：否也，世尊，

zhū fó jìng jiè wú lái wú qù
诸佛境界无来无去。

fó yán tóng zǐ ruò zhū fó jìng jiè wú lái wú
佛言：童子，若诸佛境界无来无

qù zhě yún hé ér yán ruò zhèng liǎo zhī zhòngshēng fán nǎo
去者，云何而言若正了知众生烦恼，

jí shì zhū fó jìng jiè yē
即是诸佛境界耶？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn rú zhū fó
文殊师利菩萨言：世尊，如诸佛

jìng jiè wú lái wú qù zhū fán nǎo zì xìng yì fù rú
境界无来无去，诸烦恼自性亦复如

shì wú lái wú qù
是无来无去。

fó yán tóng zǐ hé zhě shì zhū fán nǎo zì xìng
佛言童子：何者是诸烦恼自性？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn fó jìng jiè
文殊师利菩萨言：世尊，佛境界

zì xìng jí shì zhū fán nǎo zì xìng shì zūn ruò fó
自性，即是诸烦恼自性。世尊，若佛

jìng jiè zì xìng yì zhū fán nǎo zì xìng zhě rú lái zé
境界自性异诸烦恼自性者，如来则

fēi píng děng zhèng jué yǐ bú yì gù yú yī qiè fǎ píng
非平等正觉；以不异故，于一切法平

děng zhèng jué shuō míng rú lái
等正觉说名如来。

ěr shí shì zūn fù yǔ wén shū shī lì pú sà
尔时，世尊复语文殊师利菩萨

yán tóng zǐ nǚ néng liǎo zhī rú lái suǒ zhù píng děng fǎ
言：童子，汝能了知如来所住平等法

fǒu
否？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn wǒ yǐ liǎo
文殊师利菩萨言：世尊，我已了

zhī
知。

fó yán tóng zǐ hé zhě shì rú lái suǒ zhù píng
佛言：童子，何者是如来所住平

děng fǎ
等法？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn yī qiè fán
文殊师利菩萨言：世尊，一切凡

fū qǐ tān chēn chī chù shì rú lái suǒ zhù píng děng fǎ
夫起贪嗔痴处，是如来所住平等法。

fó yán tóng zǐ yún hé yī qiè fán fū qǐ tān
佛言：童子，云何一切凡夫起贪

chēn chī chù shì rú lái suǒ zhù píng děng fǎ
嗔痴处，是如来所住平等法？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn yī qiè fán
文殊师利菩萨言：世尊，一切凡

fū yú kōng wú xiàng wú yuàn fǎ zhōng qǐ tān chēn chī shì
夫于空无相无愿法中起贪嗔痴，是

gù yī qiè fán fū qǐ tān chēn chī chù jí shì rú lái
故一切凡夫起贪嗔痴处，即是如来

suǒ zhù píng děng fǎ
所住平等法。

fó yán tóng zǐ kōng qǐ shì yǒu fǎ ér yán
佛言：童子，空岂是有法，而言

yú zhōng yǒu tān chēn chī
于中有贪嗔痴？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn kōng shì yǒu
文殊师利菩萨言：世尊，空是有，

shì gù tān chēn chī yì shì yǒu
是故贪嗔痴亦有。

fó yán tóng zǐ kōng yún hé yǒu tān chēn chī
佛言：童子，空云何有？贪嗔痴

fù yún hé yǒu
复云何有？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn kōng yǐ yán
文殊师利菩萨言：世尊，空以言

shuō gù yǒu tān chēn chī yì yǐ yán shuō gù yǒu rú fó
说故有，贪嗔痴亦以言说故有。如佛

shuō bǐ qiū yǒu wú shēng wú qǐ wú zuò wú wéi fēi zhū
说比丘，有无生无起无作无为，非诸

xíng fǎ cǐ wú shēng wú qǐ wú zuò wú wéi fēi zhū xíng
行法。此无生无起无作无为，非诸行
fǎ fēi bù yǒu ruò bù yǒu zhě zé yú shēng qǐ zuò
法，非不有。若不有者，则于生起作
wéi zhū xíng zhī fǎ yīng wú chū lí yǐ yǒu gù yán chū
为诸行之法，应无出离，以有故言出
lí ěr cǐ yì rú shì ruò wú yǒu kōng zé yú tān
离耳！此亦如是，若无有空，则于贪
chēn chī wú yǒu chū lí yǐ yǒu kōng gù shuō lí tān děng
嗔痴无有出离。以有空故，说离贪等
zhū fán nǎo ěr
诸烦恼耳！

fó yán tóng zǐ rú shì rú shì rú rǔ suǒ
佛言：童子，如是，如是，如汝所
shuō tān chēn chī děng yī qiè fán nǎo mò bù jiē zhù yú
说。贪嗔痴等一切烦恼，莫不皆住于
kōng zhī zhōng
空之中。

wén shū shī lì pú sà fù bái fó yán shì zūn
文殊师利菩萨复白佛言：世尊，
ruò xiū xíng zhě lí tān chēn děng ér qiú yú kōng dāng zhī
若修行者，离贪嗔等而求于空，当知
shì rén wèi shàn xiū xíng bù dé míng wéi xiū xíng zhī zhě
是人未善修行，不得名为修行之者。
hé yǐ gù tān chēn chī děng yī qiè fán nǎo jí kōng gù
何以故？贪嗔痴等一切烦恼即空故。

ěr shí shì zūn fù yǔ wén shū shī lì pú sà
尔时，世尊复语文殊师利菩萨

yán tóng zǐ rǔ yú tān chēn chī wéi yǐ chū lí wéi
言：童子，汝于贪嗔痴，为已出离，为
wèi lí hū
未离乎？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn tān chēn chī
文殊师利菩萨言：世尊，贪嗔痴

xìng jí shì píng děng wǒ cháng zhù yú rú shì píng děng shì
性即是平等，我常住于如是平等，是
gù wǒ yú tān chēn chī fēi yǐ chū lí yì fēi wèi lí
故我于贪嗔痴，非已出离亦非未离。

shì zūn ruò yǒu shā mén pó luó mén zì jiàn lí tān
世尊，若有沙门、婆罗门，自见离贪
chēn chī jiàn tā yǒu tān chēn chī jí shì èr jiàn hé
嗔痴，见他贪嗔痴，即是二见。何

wèi èr jiàn wèi duàn jiàn cháng jiàn suǒ yǐ zhě hé ruò
谓二见？谓断见、常见。所以者何？若

jiàn zì shēn lí tān chēn chī jí shì duàn jiàn ruò jiàn tā
见自身离贪嗔痴即是断见，若见他

shēn yǒu tān chēn chī jí shì cháng jiàn shì zūn rú shì zhī
身有贪嗔痴即是常见。世尊，如是之

rén fēi wéi zhèng zhù fū zhèng zhù zhě bù yīng yú jǐ
人非为正住。夫正住者，不应于己

jiàn shèng wèi tā wéi liè gù
见胜、谓他为劣故。

ěr shí shì zūn fù yǔ wén shū shī lì pú sà
尔时，世尊复语文殊师利菩萨

yán tóng zǐ ruò rú shì zhě zhù yú hé suǒ míng wéi
言：童子，若如是者，住于何所名为

zhèng zhù
正住？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn fū zhèng zhù
文殊师利菩萨言：世尊，夫正住

zhě wú yǒu suǒ zhù zhù wú suǒ zhù shì nǎi míng wéi zhèng
者无有所住，住无所住，是乃名为正

zhù zhī ěr
住之耳！

fó yán tóng zǐ qǐ bù yǐ zhù yú zhèng dào wéi
佛言：童子，岂不以住于正道为

zhèng zhù yē
正住耶？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn ruò zhù zhèng
文殊师利菩萨言：世尊，若住正

dào zé zhù yǒu wéi ruò zhù yǒu wéi zé bú zhù yú píng
道则住有为，若住有为则不住于平

děng fǎ xìng hé yǐ gù yǒu wéi fǎ yǒu shēng miè gù
等法性。何以故？有为法有生灭故。

ěr shí shì zūn fù yǔ wén shū shī lì pú sà
尔时，世尊复语文殊师利菩萨

yán tóng zǐ wú wéi shì shù fǎ fǒu
言：童子，无为是数法否？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn wú wéi zhě
文殊师利菩萨言：世尊，无为者
fēi shì shù fǎ shì zūn ruò wú wéi fǎ duò yú shù zhě
非是数法。世尊，若无为法堕于数者，
zé shì yǒu wéi fēi wú wéi yě
则是有为非无为也。

fó yán tóng zǐ yī qiè shèng rén dé wú wéi fǎ
佛言：童子，一切圣人得无为法
bù yǒu shù yē
不有数耶？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn fēi zhū shèng
文殊师利菩萨言：世尊，非诸圣
rén zhèng yú shù fǎ yì dé chū lí zhū shù fǎ gù
人证于数法，已得出离诸数法故。

ěr shí shì zūn fù yǔ wén shū shī lì pú sà
尔时，世尊复语文殊师利菩萨
yán tóng zǐ rǔ wéi chéng jiù shèng fǎ wéi chéng jiù fēi
言：童子，汝为成就圣法？为成就非
shèng fǎ
圣法？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn wǒ bù chéng
文殊师利菩萨言：世尊，我不成
jiù shèng fǎ yì bù chéng jiù fēi shèng fǎ shì zūn rú
就圣法，亦不成就非圣法。世尊，如
yǒu huà rén wéi chéng jiù shèng fǎ wéi chéng jiù fēi shèng
有化人，为成就圣法？为成就非圣

fǎ
法？

fó yán tóng zǐ huà rén bù kě yán chéng jiù
佛言：童子，化人不可言成就

shèng fǎ yì bù kě yán chéng jiù fēi shèng fǎ
圣法，亦不可言成就非圣法。

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn fó qǐ bù
文殊师利菩萨言：世尊，佛岂不

shuō yī qiè zhū fǎ jiē rú huàn huà
说一切诸法皆如幻化？

fó yán rú shì
佛言：如是。

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn yī qiè zhū
文殊师利菩萨言：世尊，一切诸

fǎ rú huàn huà xiàng wǒ yì rú shì yún hé kě yán
法如幻化相，我亦如是，云何可言

chéng jiù shèng fǎ chéng jiù fēi shèng fǎ
成就圣法、成就非圣法？

ěr shí shì zūn fù yǔ wén shū shī lì pú sà
尔时，世尊复语文殊师利菩萨

yán tóng zǐ ruò rú shì zhě rǔ hé suǒ dé
言：童子，若如是者，汝何所得？

wén shū shī lì pú sà yán shì zūn wǒ dé rú
文殊师利菩萨言：世尊，我得如

lái píng děng wú zì xìng jìng jiè
来平等无自性境界。

fó yán tóng zǐ rǔ dé fó jìng jiè yē
佛言：童子，汝得佛境界耶？

wén shū shī lì pú sà yán ruò shì zūn yú fó
文殊师利菩萨言：若世尊于佛

jìng jiè yǒu suǒ dé zhě wǒ yì dé yú zhū fó jìng jiè
境界有所得者，我亦得于诸佛境界。

shí zhǎng lǎo xū pú tí wèn wén shū shī lì pú
时，长老须菩提问文殊师利菩

sà yán dà shì rú lái bù dé fó jìng jiè yē
萨言：大士，如来不得佛境界耶？

wén shū shī lì pú sà yán dà dé rǔ wéi dé
文殊师利菩萨言：大德，汝为得

shēng wén jìng jiè fǒu
声闻境界否？

xū pú tí yán dà shì shèng xīn jiě tuō wú yǒu
须菩提言：大士，圣心解脱无有

jìng jiè shì gù wǒ jīn wú jìng jiè kě dé
境界，是故我今无境界可得。

wén shū shī lì pú sà yán dà dé fó yì rú
文殊师利菩萨言：大德，佛亦如

shì qí xīn jiě tuō wú yǒu jìng jiè yún hé ér wèi yǒu
是，其心解脱无有境界，云何而谓有

suǒ dé hū
所得乎？

xū pú tí yán dà shì rǔ jīn shuō fǎ kě
须菩提言：大士，汝今说法，可

bù jiāng hù chū xué xīn yē
不将护初学心耶？

wén shū shī lì pú sà yán dà dé wǒ jīn wèn
文殊师利菩萨言：大德，我今问

rǔ suí rǔ yì dá rú yǒu liáng yī yù zhì rén bìng
汝，随汝意答。如有良医欲治人病，
wéi jiāng hù bìng rén xīn gù bù yǔ xīn suān jiǎn kǔ yīng
为将护病人心故，不与辛酸碱苦应
bìng zhī yào néng lìng qí rén bìng dé chú chà zhì ān lè
病之药，能令其人病得除差至安乐
fǒu
否？

dā yán fǒu yě
答言：否也。

wén shū shī lì pú sà yán dà dé cǐ yì rú
文殊师利菩萨言：大德，此亦如

shì ruò shuō fǎ shī wéi jiāng hù chū xué xīn gù yīn
是，若说法师，为将护初学心故，隐
shèn shēn fǎ ér bù wéi shuō suí qí yì yù yǎn cū qiǎn
甚深法而不为说，随其意欲演粗浅
yì néng lìng xué zhě chū shēng sǐ kǔ zhì niè pán lè wú
义，能令学者出生死苦至涅槃乐，无
yǒu shì chù
有是处。

shuō shì fǎ shí zhòng zhōng yǒu wǔ bǎi bǐ qiū sēng
说是法时，众中有五百比丘僧，

zhū lòu yǒng jìn xīn dé jiě tuō bā bǎi zhū tiān zǐ yuǎn
诸漏永尽心得解脱。八百诸天子，远
chén lí gòu dé fǎ yǎn jìng fù yǒu qī bǎi zhū tiān zǐ
尘离垢得法眼净。复有七百诸天子，
wén qí biàn cái shēn shēng xìn lè jiē fā ā nòng duō luó
闻其辩才深生信乐，皆发阿耨多罗
sān miǎo sān pú tí xīn
三藐三菩提心。

ěr shí xū pú tí fù bái wén shū shī lì pú
尔时，须菩提复白文殊师利菩

sà yán dà shì rǔ pō yì yú shēng wén chéng ér shēng
萨言：大士，汝颇亦于声闻乘而生
xìn jiě yòu yǐ cí chéng fǎ dù zhòngshēng fǒu
信解，又以此乘法度众生否？

wén shū shī lì pú sà yán dà dé wǒ yú yī
文殊师利菩萨言：大德，我于一

qiè chéng jiē shēng xìn jiě dà dé wǒ xìn jiě shēng wén
切乘皆生信解。大德，我信解声闻
chéng yì xìn jiě pì zhī fó chéng yì xìn jiě sān miǎo
乘，亦信解辟支佛乘，亦信解三藐
sān fó tuó chéng
三佛陀乘。

xū pú tí yán dà shì rǔ wéi shì shēng wén
须菩提言：大士，汝为是声闻，

wéi shì pì zhī fó wéi shì sān miǎo sān fó tuó yē
为是辟支佛，为是三藐三佛陀耶？

wén shū shī lì pú sà yán dà dé wǒ suī shì
文殊师利菩萨言：大德，我虽是
shēng wén rán bù cóng tā wén suī shì pì zhī fó ér
声闻，然不从他闻；虽是辟支佛，而
bù shě dà bēi jí wú suǒ wèi suī yǐ chéng zhèng děng jué
不舍大悲及无所畏；虽已成正等觉，
ér yú yī qiè suǒ yīng zuò shì wèi cháng xiū xi
而于一切所应作事未尝休息。

xū pú tí yòu wèn yán dà shì rǔ yún hé shì
须菩提又问言：大士，汝云何是
shēng wén
声闻？

dá yuē wǒ héng wéi yī qiè zhòng shēng shuō wèi wén
答曰：我恒为一切众生说未闻
fǎ shì gù wǒ wéi shēng wén
法，是故我为声闻。

yòu wèn yán rǔ yún hé shì pì zhī fó
又问言：汝云何是辟支佛？

dá yuē wǒ néng liǎo zhī yī qiè zhū fǎ jiē cóng
答曰：我能了知一切诸法皆从
yuán qǐ shì gù wǒ wéi pì zhī fó
缘起，是故我为辟支佛。

yòu wèn yán rǔ yún hé shì sān miǎo sān fó tuó
又问言：汝云何是三藐三佛陀？

dá yuē wǒ cháng héng jué yī qiè zhū fǎ tǐ xiàng
答曰：我常恒觉一切诸法体相

píng děng shì gù wǒ wéi sān miǎo sān fó tuó
平等，是故我为三藐三佛陀。

ěr shí xū pú tí yòu wèn yán dà shì rǔ
尔时，须菩提又问言：大士，汝
jué dìng zhù yú hé dì wéi zhù shēng wén dì wéi zhù pì
决定住于何地？为住声闻地，为住辟
zhī fó dì wéi zhù fó dì yē
支佛地，为住佛地耶？

wén shū shī lì pú sà yán dà dé rǔ yīng zhī
文殊师利菩萨言：大德，汝应知
wǒ jué dìng zhù yú yī qiè zhū dì
我决定住于一切诸地。

xū pú tí yán dà shì rǔ kě yì jué dìng zhù
须菩提言：大士，汝可亦决定住
fán fū dì yē
凡夫地耶？

dá yuē rú shì hé yǐ gù yī qiè zhū fǎ
答曰：如是。何以故？一切诸法
jí yǐ zhòng shēng qí xìng jí shì jué dìng zhèng wèi wǒ
及以众生，其性即是决定正位，我
cháng zhù cǐ zhèng wèi shì gù wǒ yán jué dìng zhù yú fán
常住此正位，是故我言决定住于凡
fū dì yě
夫地也。

xū pú tí yòu wèn yán ruò yī qiè fǎ jí yǐ
须菩提又问言：若一切法及以

zhòng shēng jí shì jué dìng zhèng wèi zhě yún hé jiàn lì
众生，即是决定正位者，云何建立
zhū dì chā bié ér yán cǐ shì fán fū dì cǐ shì shēng
诸地差别，而言此是凡夫地、此是声
wén dì cǐ shì pì zhī fó dì cǐ shì fó dì yē?
闻地、此是辟支佛地、此是佛地耶？

wén shū shī lì pú sà yán dà dé pì rú shì
文殊师利菩萨言：大德，譬如世

jiān yǐ yán shuō gù yú xū kōng zhōng jiàn lì shí fāng suǒ
间以言说故，于虚空中建立十方，所
wèi cǐ shì dōng fāng cǐ shì nán fāng nǎi zhì cǐ shì shàng
谓此是东方、此是南方，乃至此是上
fāng cǐ shì xià fāng suī xū kōng wú chā bié ér zhū
方、此是下方，虽虚空无差别，而诸
fāng yǒu rú shì rú shì zhǒng zhǒng chā bié cǐ yì rú shì
方有如是如是种种差别。此亦如是，
rú lái yú yī qiè jué dìng zhèng wèi zhōng yǐ shàn fāng biàn
如来于一切决定正位中，以善方便
lì yú zhū dì suǒ wèi cǐ shì fán fū dì cǐ shì shēng
立于诸地，所谓此是凡夫地、此是声
wén dì cǐ shì pì zhī fó dì cǐ shì pú sà dì
闻地、此是辟支佛地、此是菩萨地、
cǐ shì fó dì suī zhèng wèi wú chā bié ér zhū dì yǒu
此是佛地，虽正位无差别，而诸地有
bié ěr
别耳！

ěr shí xū pú tí fù bái wén shū shī lì pú
尔时，须菩提复白文殊师利菩

sà yán dà shì rǔ yǐ rù zhèng wèi yē
萨言：大士，汝已入正位耶？

wén shū shī lì pú sà yán dà dé wǒ suī yǐ
文殊师利菩萨言：大德，我虽已

rù yì fù fēi rù
入亦复非入。

xū pú tí yán dà shì yún hé yǐ rù ér fēi
须菩提言：大士，云何已入而非

rù hū
入乎？

wén shū shī lì pú sà yán dà dé yīng zhī cǐ
文殊师利菩萨言：大德应知，此

shì pú sà zhì huì shàn qiǎo wǒ jīn wéi rǔ shuō yī pì
是菩萨智慧善巧，我今为汝说一譬

yù zhū yǒu zhì rén yǐ pì yù dé jiě dà dé rú
喻，诸有智人以譬喻得解。大德，如

yǒu shè shī qí yì chāo jué wéi yǒu yī zǐ tè zhōng xīn
有射师其艺超绝，惟有一子特钟心

ài qí rén fù yǒu jí zhòng yuàn chóu ěr bú yù wén
爱。其人复有极重怨仇，耳不欲闻，

yǎn bú yù dǔ huò shí qí zǐ chū wài yóu xíng zài yú
眼不欲睹。或时其子出外游行，在于

yuǎn chù lù cè ér lì fù yáo jiàn zhī wèi shì qí yuàn
远处路侧而立。父遥见之，谓是其怨，

zhí gōng chí jiàn kòng xián ér shè jiàn jì fā yǐ fāng zhī
执弓持箭控弦而射；箭既发已方知
shì zǐ qí rén qiǎo jié jí zǒu zhuī jiàn jiàn wèi zhì jiān
是子，其人巧捷疾走追箭，箭未至间
hái fù shōu dé yán shè shī zhě yù pú sà yě yī zǐ
还复收得。言射师者喻菩萨也，一子
zhě yù zhòngshēng yě yuàn jiā zhě yù fán nǎo yě yán
者喻众生也，怨家者喻烦恼也。言
jiàn zhě cǐ zé yù yú shèng zhì huì yě dà dé dāng zhī
箭者，此则喻于圣智慧也。大德当知，
pú sà mó hē sà yī bō rě bō luó mì guān yī qiè
菩萨摩诃萨，以般若波罗蜜观一切
fǎ wú shēng zhèng wèi dà bēi shàn qiǎo gù gù bù yú
法，无生正位大悲善巧故，故不于
shí jì zuò zhèng ér zhù shēng wén pì zhī fó dì shì
实际作证而住声闻、辟支佛地，誓
jiāng huà dù yī qiè zhòngshēng zhì fó dì yī
将化度一切众生至佛地矣！

ěr shí xū pú tí yòu wèn wén shū shī lì pú
尔时，须菩提又问文殊师利菩

sà yán dà shì hé děng pú sà néng xíng cǐ xíng
萨言：大士，何等菩萨能行此行？

wén shū shī lì pú sà yán dà dé ruò pú sà
文殊师利菩萨言：大德，若菩萨

shì xíng yú shì ér bù wéi shì fǎ suǒ rǎn xiàn tóng shì
示行于世而不为世法所染，现同世

jiān bù yú zhū fǎ qǐ jiàn suī wéi duàn yī qiè zhòngshēng
间不于诸法起见。虽为断一切众生
fán nǎo qín xíng jīng jìn ér rù yú fǎ jiè bú jiàn jìn
烦恼，勤行精进而入于法界不见尽
xiàng suī bú zhù yǒu wéi yì bù dé wú wéi suī chù
相。虽不住有为，亦不得无为。虽处
shēng sǐ rú yóu yuán guān běn yuàn wèi mǎn gù bù qiú sù
生死如游园观，本愿未满足，不求速
zhèng wú shàng niè pán suī shēn zhī wú wǒ ér héng huà
证无上涅槃。虽深知无我，而恒化
zhòngshēng suī guān zhū fǎ zì xìng yóu rú xū kōng ér
众生。虽观诸法自性犹如虚空，而
qín xiū gōng dé jìng fó guó dù suī rù yú fǎ jiè jiàn
勤修功德净佛国土。虽入于法界见
fǎ píng děng ér wéi zhuāng yán fó shēn kǒu yì yè gù bù
法平等，而为庄严佛身口意业故不
shě jīng jìn ruò zhū pú sà jù rú shì xíng nǎi néng
舍精进。若诸菩萨，具如是行，乃能
xíng ěr
行耳！

ěr shí xū pú tí fù bái wén shū shī lì pú
尔时，须菩提复白文殊师利菩

sà yán dà shì rǔ jīn shuō cǐ pú sà suǒ xíng fēi
萨言：大士，汝今说此菩萨所行，非
zhū shì jiān suǒ néng xìn shòu
诸世间所能信受。

wén shū shī lì pú sà yán dà dé wǒ jīn wéi
文殊师利菩萨言：大德，我今为

yù lìng zhū zhòngshēng yǒng chū shì jiān shuō zhū pú sà liǎo
欲令诸众生永出世间，说诸菩萨了

dá shì fǎ chū lí zhī xíng
达世法出离之行。

xū pú tí yán dà shì hé zhě shì shì fǎ?
须菩提言：大士，何者是世法？

yún hé míng chū lí?
云何名出离？

wén shū shī lì pú sà yán dà dé shì jiān fǎ
文殊师利菩萨言：大德，世间法

zhě suǒ wèi wǔ yùn qí wǔ zhě hé wèi sè yùn shòu
者所谓五蕴。其五者何？谓色蕴、受

yùn xiǎng yùn xíng yùn shí yùn rú shì zhū yùn
蕴、想蕴、行蕴、识蕴。如是诸蕴，

sè rú jù mò shòu rú fú pào xiǎng rú yáng yàn xíng
色如聚沫，受如浮泡，想如阳焰，行

rú bā jiāo shí rú huàn huà shì gù cǐ zhōng wú yǒu shì
如芭蕉，识如幻化。是故此中无有世

jiān yì wú zhū yùn jí yǐ rú shì yán shuō míng zì ruò
间，亦无诸蕴及以如是言说名字。若

dé shì jiě xīn zé bú sǎn xīn ruò bú sǎn zé bù rǎn
得是解心则不散，心若不散则不染

shì fǎ ruò bù rǎn shì fǎ jí shì chū lí shì jiān fǎ
世法，若不染世法即是出离世间法

yě fù cì dà dé wǔ yùn zhū fǎ qí xìng běn kōng
也。复次，大德，五蕴诸法，其性本空，
xìng kōng zé wú èr wú èr zé wú wǒ wǒ suǒ wú wǒ
性空则无二，无二则无我我所，无我
wǒ suǒ zé wú suǒ qǔ zhù wú suǒ qǔ zhù zhě jí shì
我所则无所取著，无所取著者即是
chū lí shì jiān fǎ yě fù cì dà dé wǔ yùn fǎ
出离世间法也。复次，大德，五蕴法
zhě yǐ yīn yuán yǒu yīn yuán yǒu gù zé wú yǒu lì wú
者以因缘有，因缘有故则无有力，无
lì zé wú zhǔ wú zhǔ zé wú wǒ wǒ suǒ wú wǒ wǒ
力则无主，无主则无我我所，无我我
suǒ zé wú shòu qǔ wú shòu qǔ zé wú zhí jìng wú zhí
所则无受取，无受取则无执竞，无执
jìng zé wú zhèng lùn wú zhèng lùn zhě shì shā mén fǎ
竞则无诤论，无诤论者是沙门法，
shā mén fǎ zhě zhī yī qiè fǎ rú kōng zhōng xiǎng ruò néng
沙门法者知一切法如空中响。若能
liǎo zhī yī qiè zhū fǎ rú kōng zhōng xiǎng jí shì chū lí
了知一切诸法如空中响，即是出离
shì jiān fǎ yě
世间法也。

fù cì dà dé cǐ wǔ yùn fǎ tóng yú fǎ jiè
复次，大德，此五蕴法同于法界，
fǎ jiè zhě zé shì fēi jiè fēi jiè zhōng wú yǎn jiè
法界者则是非界。非界中，无眼界、

wú sè jiè wú yǎn shí jiè wú ěr jiè wú shēng jiè
无色界、无眼识界，无耳界、无声界、
wú ěr shí jiè wú bí jiè wú xiāng jiè wú bí shí
无耳识界，无鼻界、无香界、无鼻识
jiè wú shé jiè wú wèi jiè wú shé shí jiè wú shēn
界，无舌界、无味界、无舌识界，无身
jiè wú chù jiè wú shēn shí jiè wú yì jiè wú
界、无触界、无身识界，无意界、无
fǎ jiè wú yì shí jiè cǐ zhōng yì wú dì jiè shuǐ
法界、无意识界。此中亦无地界、水
jiè huǒ jiè fēng jiè xū kōng jiè shí jiè yì
界、火界、风界、虚空界、识界，亦
wú yù jiè sè jiè wú sè jiè yì wú yǒu wéi jiè
无欲界、色界、无色界，亦无有为界、
wú wéi jiè wǒ rén zhòngshēng shòu zhě děng rú
无为界。我、人、众生、寿者等，如
shì yī qiè jiē wú suǒ yǒu dìng bù kě dé ruò néng rù
是一切皆无所有，定不可得。若能入
shì píng děng shēn yì yǔ wú suǒ rù ér gòng xiāng yīng jí
是平等深义，与无所入而共相应，即
shì chū lí shì jiān fǎ yě
是出离世间法也。

shuō shì fǎ shí huì zhōng bī qiū èr bǎi rén yǒng
说是法时，会中比丘二百人，永
jìn zhū lòu xīn dé jiě tuō gè gè tuō shēn suǒ zhù shàng
尽诸漏心得解脱。各各脱身所著上

yī yǐ fèng wén shū shī lì pú sà ér zuò shì yán ruò
衣。以奉文殊师利菩萨而作是言：若
yǒu zhòngshēng dé wén yú cǐ shēn shēn miào fǎ yīng shēng xìn
有众生得闻于此甚深妙法，应生信
shòu ruò bù shēng xìn yù qiú zhèng wù zhōng bù kě dé
受。若不生信，欲求证悟终不可得。

ěr shí zhǎng lǎo xū pú tí yǔ zhū bǐ qiū yán
尔时，长老须菩提语诸比丘言：

rǔ hé suǒ dé yǐ hé wéi zhèng
汝何所得？以何为证？

zhū bǐ qiū yán dà dé wú dé wú zhèng shì shā
诸比丘言：大德，无得无证是沙
mén fǎ suǒ yǐ zhě hé ruò yǒu suǒ dé xīn zé dòng luàn
门法。所以者何？若有所得心则动乱，
ruò yǒu suǒ zhèng zé zì jīn fù dòng luàn jīn fù duò yú
若有所证则自矜负，动乱矜负堕于
mó yè ruò yǒu zì yán wǒ dé wǒ zhèng dāng zhī zé shì
魔业。若有自言我得我证，当知则是
zēng shàng màn rén
增上慢人。

fó yán zhū bǐ qiū rǔ děng shěn zhī zēng shàng màn
佛言：诸比丘，汝等审知增上慢
yì fǒu
义否？

zhū bǐ qiū dā yán shì zūn rú wǒ yì zhě
诸比丘答言：世尊，如我意者，

ruò yǒu rén yán wǒ néng zhī kǔ shì bù zhī kǔ xiàng ér
若有人言我能知苦，是不知苦相而
yán wǒ zhī wǒ néng duàn jí zhèng miè xiū dào shì bù zhī
言我知；我能断集证灭修道，是不知
jí miè dào xiàng nǎi zhì ér yán wǒ néng xiū dào yīng zhī
集灭道相乃至而言我能修道，应知
cǐ shì zēng shàng màn rén suǒ yǐ zhě hé kǔ xiàng zhě
此是增上慢人。所以者何？苦相者
jí wú shēng xiàng jí miè dào xiàng jí wú shēng xiàng wú
即无生相，集灭道相即无生相，无
shēng xiàng zhě jí shì fēi xiàng píng děng xiàng shì zhū shèng
生相者即是非相，平等相是诸圣
rén yú yī qiè fǎ dé jiě tuō xiàng shì zhōng wú yǒu zhī
人于一切法得解脱相，是中无有知
kǔ duàn jí zhèng miè xiū dào rú shì děng xiàng ér
苦、断集、证灭、修道如是等相而
kě dé zhě ruò yǒu zhòng shēng dé wén rú shì yī qiè zhū
可得者。若有众生得闻如是一切诸
fǎ píng děng zhī yì ér shēng jīng bù yīng zhī shì wéi zēng
法平等之义而生惊怖，应知是为增
shàng màn zhě
上慢者。

ěr shí shì zūn jí gào zhī yán shàn zāi shàn
尔时，世尊即告之言：善哉！善

zāi zhū bī qiū rú rǔ suǒ shuō rú shì rú shì
哉！诸比丘，如汝所说，如是，如是。

xū pú tí rǔ děng dāng zhī cǐ zhū bǐ qiū yǐ yú guò
须菩提，汝等当知此诸比丘，已于过
qù jiā shè fó suǒ cóng wén shū shī lì tóng zǐ dé wén
去迦叶佛所，从文殊师利童子，得闻
rú shì shèn shēn zhī fǎ yǐ wén fǎ gù jí dé shén tōng
如是甚深之法，以闻法故疾得神通，
jīn fù dé wén suí shùn bú nì xū pú tí ruò fù yǒu
今复得闻随顺不逆。须菩提，若复有
rén yú wǒ fǎ zhōng dé wén sī yì shēng xìn jiě zhě
人于我法中，得闻斯义生信解者，
jiē yú lái shì jiàn mí lè fó ruò wèi fā dà chéng yì
皆于来世见弥勒佛。若未发大乘意，
yú sān huì zhōng xī dé jiě tuō ruò yǐ fā dà chéng yì
于三会中悉得解脱；若已发大乘意
zhě jiē dé zhù yú kān rěn zhī dì
者，皆得住于堪忍之地。

ěr shí shàn shèng tiān zǐ bái wén shū shī lì pú
尔时，善胜天子白文殊师利菩

sà yán dà shì rǔ cháng yú cǐ yán fú tí zhōng wéi
萨言：大士，汝常于此阎浮提中，为
zhòng shuō fǎ jīn dōu lǜ tiān shàng yǒu zhū tiān zǐ céng
众说法。今兜率天上有诸天子，曾
yú guò qù zhí wú liàng fó gòng yǎng gōng jìng zhòng zhū shàn
于过去值无量佛，供养恭敬种诸善
gēn rán shēng zài tiān zhōng dān zhù jìng jiè bù néng lái
根，然生在天中耽著境界，不能来

cǐ fǎ huì ér yǒu tīng shòu xī zhòng shàn gēn jīn jiāng tuì
此法会而有听受，昔种善根今将退

shī ruò méng yòu huì bì gèng zēng zhǎng wéi yuàn dà shì
失，若蒙诱诲必更增长。惟愿大士，

zàn wǎng tiān gōng wéi bǐ zhū tiān hóng xuān fǎ yào
暂往天宫，为彼诸天弘宣法要。

ěr shí wén shū shī lì pú sà yǐ shén tōng lì
尔时，文殊师利菩萨，以神通力

jí yú qí chù hū rán huà zuò dōu lǜ tiān gōng rú qí
即于其处，忽然化作兜率天宫，如其

suǒ yǒu xī jiē bèi zú lìng shàn shèng tiān zǐ jí cǐ huì
所有悉皆备足，令善胜天子及此会

zhōng yī qiè rén tiān jiē wèi zài yú bǐ tiān zhī shàng
中一切人天，皆谓在于彼天之上。

jù jiàn yú bǐ zhǒng zhǒng yán shì yuán lín chí zhǎo guǒ
具见于彼种种严饰，园林池沼、果

shù háng liè diàn táng lóu gé dòng yǔ jiāo lín xiù zhù
树行列、殿堂楼阁、栋宇交临、绣柱

chéng liáng diāo chuāng jiān hù zǎn lú dié gōng lěi luǒ
承梁、雕窗间户、攒栌叠拱、磊砢

fēn bù chēng bǎo wéi tái zhuāng yán qǐ cuò qí tái jí
分布，称宝为台庄严绮错。其台极

xiǎo yǒu yǒu qī céng huò bā céng jiǔ céng nǎi zhì gāo
小犹有七层，或八层、九层，乃至高

yú èr shí céng zhě yī yī tái shàng chù chù céng jí jiē
于二十层者。一一台上处处层级，皆

yǒu zhòng tiān nǚ shèng nián hǎo sè shǒu zú róu ruǎn é
有众天女，盛年好色，手足柔软，额
guǎng méi cháng miàn mù qīng jìng rú jīn luó wǎng cháng yǒu
广眉长，面目清静，如金罗网常有
guāng míng yì rú lián huā lí zhū chén gòu fā yán hán xiào
光明，亦如莲花离诸尘垢，发言含笑
jìn zhǐ huí xuán dòng bì hé yí lì ér yǒu zé pì rú
进止回旋，动必合仪丽而有则，譬如
mǎn yuè rén suǒ lè jiàn shēng hóu qín sè xiāo dí zhōng
满月人所乐见。笙篪琴瑟、箫笛钟
gǔ huò gē huò xiào yīn jié xiāng hé miào jì chéng xíng
鼓，或歌或啸音节相和，妙妓成行，
fēn tíng gòng wǔ rú shì děng shì wǎn rán bèi zhǔ
分庭共舞，如是等事宛然备瞩。

shí shàn shèng tiān zǐ jiàn zì gōng diàn jí qí juàn
时，善胜天子见自宫殿及其眷
shǔ huān yú shì yǐ xīn shēng yí guài bái wén shū shī lì
属欢娱事已，心生疑怪，白文殊师利
pú sà yán qí zāi dà shì yún hé lìng wǒ jí yǐ
菩萨言：奇哉！大士，云何令我及以
dà zhòng shùn xī zhī jiān ér lái zhì cǐ
大众瞬息之间而来至此？

ěr shí zhǎng lǎo xū pú tí yǔ shàn shèng tiān zǐ
尔时，长老须菩提语善胜天子
yán tiān zǐ wǒ chū yì wèi yǔ zhū dà zhòng jiē gòng zhì
言：天子，我初亦谓与诸大众皆共至

yú dōu lǜ tuó tiān ér jīn nǎi zhī běn lái bú dòng céng
于兜率陀天，而今乃知本来不动，曾
bú gòng wǎng bǐ tiān zhī shàng rú shì suǒ jiàn jiē shì wén
不共往彼天之上。如是所见，皆是文
shū shī lì pú sà sān mèi shén tōng zhī suǒ xiàn ěr
殊师利菩萨三昧神通之所现耳！

shí shàn shèng tiān zǐ jí bái fó yán shì zūn
时，善胜天子即白佛言：世尊，
wén shū shī lì pú sà shèn wéi xī yǒu nǎi néng yǐ sān
文殊师利菩萨甚为希有，乃能以三
mèi shén tōng bù sī yì lì lìng cǐ zhòng huì bú dòng běn
昧神通不思議力，令此众会不动本
chù ér yán zhì cǐ dōu lǜ tuó tiān
处而言至此兜率陀天。

fó yán tiān zǐ rǔ dàn zhī wén shū shī lì tóng
佛言：天子，汝但知文殊师利童
zǐ shén tōng biàn huà shǎo fēn zhī lì wǒ zhī suǒ zhī wú
子神通变化少分之力，我之所知无
yǒu liàng yě tiān zǐ yǐ wén shū shī lì shén tōng zhī lì
有量也。天子，以文殊师利神通之力，
jiǎ shǐ rú héng hé shā děng zhū fó guó dù zhǒng zhǒng yán
假使如恒河沙等诸佛国土，种种严
hǎo gè gè bù tóng néng yú yī fó dù zhōng pǔ lìng míng
好各各不同，能于一佛土中普令明
jiàn yòu yǐ rú héng hé shā děng zhū fó guó dù jí zài
见。又以如恒河沙等诸佛国土，集在

yī chù zhuàng rú zēng shù jǔ zhì shàng fāng bù yǐ wéi
一 处 状 如 繒 束 ， 举 擲 上 方 不 以 为
nán yòu yǐ rú héng hé shā děng zhū fó guó dù suǒ yǒu
难 。 又 以 如 恒 河 沙 等 诸 佛 国 土 ， 所 有
dà hǎi zhì yī máo kǒng ér lìng qí zhōng zhòng shēng bù
大 海 置 一 毛 孔 ， 而 令 其 中 众 生 ， 不
jué bù zhī wú suǒ chù ráo yòu yǐ rú héng hé shā děng
觉 不 知 无 所 触 娆 。 又 以 如 恒 河 沙 等
zhū fó guó dù suǒ yǒu xū mí shān wáng yǐ bǐ zhòng shān
诸 佛 国 土 ， 所 有 须 弥 山 王 以 彼 众 山
nèi yú yī shān fù yǐ cǐ shān nèi yú jiè zǐ ér lìng
内 于 一 山 ， 复 以 此 山 内 于 芥 子 ， 而 令
zhù bǐ shān shàng yī qiè zhū tiān bù jué bù zhī yì wú
住 彼 山 上 一 切 诸 天 ， 不 觉 不 知 亦 无
suǒ ráo yòu yǐ rú héng hé shā děng zhū fó guó dù qí
所 娆 。 又 以 如 恒 河 沙 等 诸 佛 国 土 ， 其
zhōng suǒ yǒu wǔ dào zhòng shēng zhì yòu zhǎngzhōng fù qǔ shì
中 所 有 五 道 众 生 置 右 掌 中 ， 复 取 是
zhū guó dù yī qiè lè jù yī yī zhòng shēng jìn yǐ yǔ
诸 国 土 一 切 乐 具 ， 一 一 众 生 尽 以 与
zhī děng wú chā bié yòu yǐ rú héng hé shā děng zhū fó
之 等 无 差 别 。 又 以 如 恒 河 沙 等 诸 佛
guó dù jié jìn shāo shí suǒ yǒu dà huǒ jí zài yī chù
国 土 ， 劫 尽 烧 时 ， 所 有 大 火 集 在 一 处 ，
lìng qí dà xiǎo rú yī dēng zhù suǒ yǒu huǒ shì rú běn
令 其 大 小 如 一 灯 炷 ， 所 有 火 事 如 本

wú bié yòu rú héng hé shā děng zhū fó guó dù suǒ yǒu
无别。又如恒河沙等诸佛国土，所有
rì yuè ruò yú yī máo kǒng shū guāng yǐng zhī pǔ lìng qí
日月若于一毛孔，舒光映之普令其
míng yīn bì bú xiàn tiān zǐ wǒ yú yī jié ruò yī jié
明隐蔽不现。天子，我于一劫若一劫
yú shuō wén shū shī lì tóng zǐ sān mèi shén tōng biàn huà
余，说文殊师利童子三昧神通变化
zhī lì bù kě qióng jìn
之力，不可穷尽！

ěr shí mó bō xún zì biàn qí shēn zuò bǐ qiū
尔时，魔波旬自变其身作比丘
xíng zài yú huì zhōng què zuò yī miàn bái fó yán shì
形，在于会中却坐一面，白佛言：世
zūn wǒ jīn wén shuō wén shū shī lì tóng zǐ shén tōng zhī
尊，我今闻说文殊师利童子神通之
lì bù néng xìn shòu wéi yuàn shì zūn lìng yú wǒ qián
力，不能信受。唯愿世尊，令于我前
xiàn qí shén lì shǐ wǒ dé jiàn
现其神力使我得见。

ěr shí shì zūn zhī shì è mó biàn wéi bǐ qiū
尔时，世尊知是恶魔变为比丘，
yù lìng zhòng shēng shàn gēn zēng zhǎng gù gào wén shū shī lì
欲令众生善根增长，故告文殊师利
pú sà yán rǔ yīng zì xiàn shén tōng zhī lì lìng cǐ huì
菩萨言：汝应自现神通之力，令此会

zhōng wú liàngzhòngshēngxián dé shàn lì
中无量众生咸得善利。

yīn shì
音释

chú chà chà chǔ xiè qiēchú chà wèi bìng chú yù
除差 (差楚懈切除差谓病除愈

yě cuán lú cuán zū wán qiē cù jù yě lú lóng dōu
也)。攢栌 (攢租丸切蒺聚也栌笼都

qiē lú wèi bó lú jí zhù shàng jī yě dié gōng dié
切栌谓榑栌即柱上枿也)。迭拱 (迭

dá xié qiē lèi yě yòu chóngdié yě gōng gǔ yǒng qiē gōng dǒu
迭协切累也又重叠也拱古勇切拱料

yě lěi kē lěi lù wèi qiē kē lǎng kě qiē lěi kē
也)。磊砢 (磊鲁猥切砢朗可切磊砢

zhòng shí mào yòu wén kē xiāng fúchí mào zhǔ zhū yù
众石貌又闻砢相扶持貌)。瞩 (朱欲

qiē shì zhī shèn yě shùn shū rùn qiē mù dòng yě
切视之甚也)。瞬 (输闰切目动也)。

ráo ěr zhǎo qiē luàn yě
娆 (尔沼切乱也)。

wén shū shī lì suǒ shuō bù sī yì fó jìng
文殊师利所说不思议佛境

jiè jīng juàn xià
界经卷下

táng nán tiān zhú guó shā mén pú tí liú zhì dēng fèng zhì yì
唐南天竺国沙门菩提流志等奉 制译

ěr shí wén shū shī lì pú sà shòu fó jiào yì
尔时，文殊师利菩萨受佛教已，

jí shí rù yī qiè fǎ xīn zì zài shén tōng sān mèi rù
即时入一切法心自在神通三昧；入

cǐ sān mèi yǐ qǐ shén tōng lì xiàn yú rú shàng suǒ shuō
此三昧已起神通力，现于如上所说

shén biàn zhī shì xiǎn rán míng zhù jiē xī xiàn qián rú fó
神变之事，显然明著皆悉现前，如佛

suǒ yán bù zēng bù jiǎn yù sī huì zhě mí bù xián jiàn
所言不增不减，预斯会者靡不咸见。

shì shí dà zhòng dǔ cǐ shén lì tàn wèi céng yǒu tóng
是时，大众睹此神力，叹未曾有，同

shēng chàng yán shàn zāi shàn zāi zhū fó rú lái wéi
声唱言：善哉！善哉！诸佛如来，为

zhòng shēng gù chū xiàn shì jiān fù yǒu rú shì shàn quán dà
众生故出现世间！复有如是善权大

shì tóng chū yú shì ér néng xiàn cǐ bù kě sī yì wēi
士，同出于世，而能现此不可思议威

shén zhī lì
神之力！

ěr shí è mó jiàn cǐ zhǒngzhǒng shén biàn shì yǐ
尔时，恶魔见此种种神变事已，
huān xǐ yǒng yuè lǐ wén shū shī lì pú sà zú hé zhǎng
欢喜踊跃，礼文殊师利菩萨足，合掌
gōng jìng ér xiàng rú lái zuò rú shì yán wén shū shī lì
恭敬而向如来，作如是言：文殊师利
tóng zǐ shèn wéi xī yǒu nǎi néng xiàn shì bù kě sī yì
童子甚为希有，乃能现是不可思议
shén tōng biàn huà zhū yǒu wén zhě shù bù jīng yí ruò yǒu
神通变化，诸有闻者孰不惊疑。若有
zhòng shēng dé wén cǐ shì néng shēng xìn shòu jiǎ shǐ è
众生得闻此事，能生信受，假使恶
mó rú héng hé shā yù wéi nǎo hài zhōng bù néng yě shì
魔如恒河沙，欲为恼害终不能也。世
zūn wǒ shì è mó cháng yú fó suǒ sì qiú qí biàn
尊，我是恶魔，常于佛所伺求其便，
xīn xǐ nǎo hài yī qiè zhòngshēng ruò jiàn yǒu rén jīng qín
心喜恼害一切众生。若见有人精勤
xí shàn bì yǐ wēi lì wéi qí zhàng ài shì zūn wǒ
习善，必以威力为其障碍。世尊，我
cóng jīn rì shēn fā shì xīn dàn cǐ fǎ mén hóng xuān zhī
从今日深发誓心，但此法门弘宣之
chù suǒ zài guó dù chéng yì jù luò bǎi yóu xún nèi wǒ
处，所在国土城邑聚落百由旬内，我

zài qí zhōng pì rú máng zhě wú yǒu suǒ zuò bù yú zhòng
在其中譬如盲者无有所作，不于众

shēng ér shēng qīn nǎo ruò jiàn yǒu shòu chí dú sòng sī wéi
生而生侵恼。若见有受持读诵思惟

jiě shì shì jīng zhě bì shēng zūn zhòng gòng jǐ gòng yǎng
解释是经者，必生尊重供给供养。

shì zūn wǒ zhī chóu dǎng lè yú fó fǎ ér shēng liú
世尊，我之俦党，乐于佛法而生留

nán ruò jiàn yǒu rén xiū xíng yú shàn yào jiā bī jǔ lìng
难。若见有人修行于善，要加逼沮令

qí tuì shī wǒ jīn wéi duàn rú shì è shì shuō tuó luó
其退失，我今为断如是恶事说陀罗

ní jí shuō zhòu yuē
尼。即说咒曰：

dá zhī tā ā me lí yī pí me lí
怛侄他 阿么黎(一) 毗么黎

èr chǐ yāo yǐ qiē duō dá bīng sān
(二) 耻(天以切) 哆答鞞(三)

ā jié bō nǐ shì duō shè duō lù sì shì yè
阿羯波你是多设咄路(四) 誓曳

wǔ shì yē mò dǐ liù shū qù shēng pó
(五) 誓耶末底(六) 输(去声)婆

mò dǐ qī shǎn mí qù shēng xià liǎng zì tóng
末底(七) 睽迷(去声下两字同)

shàn dǐ bā ā pǔ mí jiǔ pǔ pǔ mí
扇底(八) 阿普迷(九) 普普迷

shí dì lí shí yī ā qì shí èr
(十) 地嚧(十一) 阿契(十二)

mò qì shí sān qū qì shí sì mǐ lǚ luó
莫契(十三) 佉契(十四) 弭履罗

shí wǔ ā qié shàng shēng mí shí liù
(十五) 阿伽(上声)迷(十六)

pǔ luó shí qī pǔ luó pǔ luó shí bā shū
普罗(十七) 普罗普罗(十八) 输

shàng shēng xià tóng mí shū shū mí shí jiǔ dì
(上声下同)迷输输迷(十九) 地

lí dì lí èr shí ā nuó bá dǐ èr shí yī
嚧地嚧(二十) 阿那跋底(二十一)

chǐ duō dá bīng èr shí èr qì lǐ duō è tī
耻哆答鞞(二十二) 讖里多遏梯

èr shí sān qì lǐ duō pí rù shēng tí èr
(二十三) 讖里多毗(入声)提(二

shí sì pí lú zhé zhī rè qiē dān dīng hé qiē
十四) 毗卢折(之热切)担(丁合切

èr shí wǔ sà dá mó pó ná shàng shēng jū èr
二十五) 萨达摩婆拏(上声)拘(二

shí liù hé xiě sū dá luó xiě tuó lù jiā èr shí qī
十六) 曷写苏怛罗写陀路迦(二十七)

ā rù shēng bá luó mù duō yī pó sū lǚ yē èr
阿(入声)跋罗目多伊婆苏履耶(二

shí bā
十八)。

shì zūn cǐ tuó luó ní yōng hù fǎ shī néng lìng
世尊，此陀罗尼拥护法师，能令
qí rén yǒng měng jīng jìn biàn cái wú duàn yī qiè è mó
其人勇猛精进辩才无断，一切恶魔
wú néng dé biàn gèng lìng qí mó xīn shēng huān xǐ yǐ yī
无能得便；更令其魔心生欢喜，以衣
fú wò jù yǐn shí tāng yào zhū yǒu suǒ xū ér
服、卧具、饮食、汤药，诸有所须而
wéi gòng yǎng shì zūn ruò yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ rén
为供养。世尊，若有善男子、善女人，
shòu chí cǐ zhòu rì yè bù jué zé wéi yī qiè tiān
受持此咒日夜不绝，则为一切天、
lóng qián tà pó ā xiū luó jiā lóu luó jǐn nuó
龙、乾闥婆、阿修罗、迦楼罗、紧那
luó mó hóu luó qié rén fēi rén děng cháng suǒ shǒu hù
罗、摩睺罗伽、人非人等常所守护，
yī qiè yuàn zēng bù néng wéi hài
一切怨憎不能为害。

fó yǔ mó yán shàn zāi shàn zāi rǔ jīn shuō
佛语魔言：善哉！善哉！汝今说
cǐ tuó luó ní lìng héng hé shā děng wú liàng shì jiè liù
此陀罗尼，令恒河沙等无量世界六
zhǒng zhèn dòng mó wáng dāng zhī rǔ cǐ biàn cái jiē shì
种震动。魔王当知，汝此辩才，皆是
wén shū shī lì tóng zǐ shén lì suǒ zuò
文殊师利童子神力所作。

wén shū shī lì pú sà yì shén tōng lì lìng mó
文殊师利菩萨，以神通力令魔
bō xún shuō cǐ zhòu shí zhòngzhōng sān wàn rén jiē fā ā
波旬说此咒时，众中三万人皆发阿
nòu duō luó sān miǎo sān pú tí xīn
耨多罗三藐三菩提心。

ěr shí wén shū shī lì pú sà zuò shì biàn yǐ
尔时，文殊师利菩萨作是变已，
shè qí shén lì jí gào shàn shèng tiān zǐ yán tiān zǐ
摄其神力，即告善胜天子言：天子，
wǒ jīn yù yì dōu lǜ tuó tiān nǚ kě xiān wǎng lìng qí
我今欲诣兜率陀天，汝可先往令其
zhòng jí
众集。

shí shàn shèng tiān zǐ wén shì yǔ yǐ yǔ qí juàn
时，善胜天子闻是语已，与其眷
shǔ yòu rào yú fó jí wén shū shī lì děng pú sà dà
属，右绕于佛及文殊师利等菩萨大
zhòng yú huì zhōng méi xū yú zhī jiān dào bǐ tiān gōng
众，于会中没须臾之间到彼天宫。
zhì tiān gōng yǐ pǔ gào zhòng yán nǚ děng dāng zhī wén shū
至天宫已，普告众言：汝等当知文殊
shī lì pú sà mó hē sà mǐn wǒ děng gù yù lái zhì
师利菩萨摩诃萨，愍我等故欲来至
cǐ nǚ děng zhū tiān jiē yīng shě lí fàng yì zhū lè ér
此。汝等诸天皆应舍离放逸诸乐而

gòng lái jí wéi tīng fǎ gù
共 来 集， 为 听 法 故。

shí shàn shèng tiān zǐ zuò shì yǔ yǐ yú tiān gōng
时， 善 胜 天 子 作 是 语 已， 于 天 宫

zhōng jiàn lì dào chǎng qí chǎng guǎng bó qīng jìng yán hǎo
中 建 立 道 场。 其 场 广 博 清 净 严 好，

yǐ tiān rú yì zhòng bǎo suǒ chéng dōng xī sān wàn èr qiān
以 天 如 意 众 宝 所 成， 东 西 三 万 二 千

yóu xún nán běi yī wàn liù qiān yóu xún yòu yú qí zhōng
由 旬， 南 北 一 万 六 千 由 旬。 又 于 其 中

zhì wú liàng bǎi qiān shī zǐ zhī zuò qí zuò gāo guǎng zhǒng
置 无 量 百 千 师 子 之 座， 其 座 高 广 种

zhǒng zhuāng yán yǐ tiān bǎo yī ér fù qí shàng shí shàn
种 庄 严， 以 天 宝 衣 而 覆 其 上。 时， 善

shèng tiān zǐ yán bàn dào chǎng jí shī zǐ zuò yǐ qū gōng
胜 天 子 严 办 道 场 及 狮 子 座 已， 曲 躬

hé zhǎng yáo xiàng wén shū shī lì pú sà ér zuò shì
合 掌， 遥 向 文 殊 师 利 菩 萨， 而 作 是

yán wǒ zhì tiān gōng suǒ wéi shì bì wéi rén jiàng zhǐ jīn
言： 我 至 天 宫 所 为 事 毕， 唯 仁 降 止 今

zhèng shì shí
正 是 时。

ěr shí wén shū shī lì pú sà yǔ zhū pú sà
尔 时， 文 殊 师 利 菩 萨， 与 诸 菩 萨

yī wàn èr qiān rén dà shēng wén yī qiān wǔ bǎi rén jí
一 万 二 千 人， 大 声 闻 一 千 五 百 人， 及

yú wú liàng bǎi qiān tiān lóng yè chā qián tà pó dēng
余无量百千天、龙、夜叉、乾闥婆等，
cóng zuò ér qǐ dǐng lǐ fó zú yòu rào sān zā yú rú
从坐而起顶礼佛足，右绕三匝，于如
lái qián méi ér bú xiàn xū yú zhī qǐng zhì dōu lǜ tuó
来前没而不现，须臾之顷至兜率陀
tiān yì dào chǎngzhōng rú qí fū nǐ gè zuò qí zuò
天，诣道场中如其敷拟各坐其座。

ěr shí sì tiān wáng tiān sān shí sān tiān yè
尔时，四天王天、三十三天、夜
mó tiān huà lè tiān tā huà zì zài tiān jí sè jiè
摩天、化乐天、他化自在天，及色界
zhōng zhū fàn tiān zhòng dì xiāng chuán gào ér zuò shì yán
中诸梵天众，递相传告而作是言：
jīn wén shū shī lì pú sà zài dōu lǜ tuó tiān yù shuō
今文殊师利菩萨，在兜率陀天欲说
dà fǎ wǒ děng yīng gòng wǎng yì qí suǒ wéi yù tīng wén
大法，我等应共往诣其所，为欲听闻
suǒ wèi wén fǎ jí jiàn zhǒng zhǒng xī yǒu shì gù zuò
所未闻法，及见种种希有事故。作
shì yǔ yǐ yù sè jiè zhōng wú liàng ā sēng qí zhū tiān
是语已，欲色界中无量阿僧祇诸天
zǐ zhòng yú xū yú qǐng gè cóng suǒ zhù ér lái gòng jí
子众，于须臾顷，各从所住而来共集
dōu lǜ tiān gōng yǐ wén shū shī lì pú sà wēi shén zhī
兜率天宫。以文殊师利菩萨威神之

lì qí dào chǎngzhōng xī jiē róng shòu ér wú pò ài
力，其道场中悉皆容受而无迫隘。

ěr shí shàn shèng tiān zǐ bái wén shū shī lì pú
尔时，善胜天子白文殊师利菩

sà yán dà shì jīn cǐ dà zhòng xī yǐ lái jí yuàn
萨言：大士，今此大众悉已来集，愿

yǐ biàn cái chǎn míng fǎ jiào
以辩才阐明法教。

shí wén shū shī lì pú sà pǔ gào zhòng yán zhū
时，文殊师利菩萨普告众言：诸

rén zhě ruò zhū pú sà zhù sì zhǒng xíng zé néng chéng
仁者，若诸菩萨住四种行，则能成

jiù yī qiè shàn fǎ hé děng wéi sì yī zhě chí jiè
就一切善法。何等为四？一者、持戒，

èr zhě xiū chán sān zhě shén tōng sì zhě tiáo fú
二者、修禅，三者、神通，四者、调伏。

ruò néng chí jiè zé chéng jiù duō wén ruò néng xiū chán zé
若能持戒则成就多闻，若能修禅则

chéng jiù bō rě ruò dé shén tōng zé chéng jiù shèng zhì
成就般若，若得神通则成就胜智，

ruò zhù tiáo fú zé néng chéng jiù xīn bú fàng yì shì gù
若住调伏则能成就心不放逸，是故

wǒ yán ruò zhū pú sà zhù yú sì háng zé néng chéng jiù yī
我言若诸菩萨住于四行则能成就一

qiè shàn fǎ
切善法。

zhū rén zhě dāng zhī chí jiè jù zú bā fǎ ér
诸仁者，当知持戒具足八法而

dé qīng jìng hé děng wéi bā yī zhě shēn xíng duān zhí
得清净。何等为八？一者、身行端直，
èr zhě zhū yè chún jìng sān zhě xīn wú xiá gòu sì
二者、诸业淳净，三者、心无瑕垢，四
zhě zhì shàng jiān zhēn wǔ zhě zhèng mìng zì zī liù
者、志尚坚贞，五者、正命自资，六
zhě tóu tuó zhī zú qī zhě lí zhū zhà wěi bù shí
者、头陀知足，七者、离诸诈伪不实
zhī xiàng bā zhě héng bú wàng shī pú tí zhī xīn shì
之相，八者、恒不忘失菩提之心。是
míng chí jiè bā zhǒng qīng jìng
名持戒八种清净。

fù cì zhū rén zhě yīng zhī duō wén yì yǐ bā
复次，诸仁者，应知多闻亦以八

fǎ ér dé qīng jìng hé děng wéi bā yī zhě jìng shùn
法而得清净。何等为八？一者、敬顺
shī zhǎng èr zhě cuī fú jiāo màn sān zhě jīng qín jì
师长，二者、摧伏傲慢，三者、精勤记
chí sì zhě zhèng niàn bú cuò wǔ zhě shuō shì wú juàn
持，四者、正念不错，五者、说释无倦，
liù zhě bú zì jīn fá qī zhě rú lǐ guān chá bā
六者、不自矜伐，七者、如理观察，八
zhě yī jiào xiū xíng shì míng duō wén bā zhǒng qīng jìng
者、依教修行。是名多闻八种清净。

fù cì zhū rén zhě yīng zhī chán dìng yì yī bā
复次，诸仁者，应知禅定亦以八

fǎ ér dé qīng jìng hé děng wéi bā yī zhě cháng jū
法而得清净。何等为八？一者、常居

lán ruò yàn jì sī wéi èr zhě bú gòng zhòng rén qún jù
兰若宴寂思惟，二者、不共众人群聚

tán shuō sān zhě yú wài jìng jiè wú suǒ tān zhù sì
谈说，三者、于外境界无所贪著，四

zhě ruò shēn ruò xīn shě zhū róng hǎo wǔ zhě yǐn shí
者、若身若心舍诸荣好，五者、饮食

shǎo yù liù zhě wú pān yuán chù qī zhě bú lè xiū
少欲，六者、无攀缘处，七者、不乐修

shì yīn shēng wén zì bā zhě zhuǎn jiào tā rén lìng dé
饰音声文字，八者、转教他人令得

shèng lè
圣乐。

fù cì zhū rén zhě yīng zhī bō rě yì yī bā
复次，诸仁者，应知般若亦以八

fǎ ér dé qīng jìng hé děng wéi bā yī zhě shàn zhī
法而得清净。何等为八？一者、善知

zhū yùn èr zhě shàn zhī zhū jiè sān zhě shàn zhī zhū
诸蕴，二者、善知诸界，三者、善知诸

chù sì zhě shàn zhī zhū gēn wǔ zhě shàn zhī sān jiě
处，四者、善知诸根，五者、善知三解

tuō mén liù zhě yǒng bá yī qiè fán nǎo gēn běn qī
脱门，六者、永拔一切烦恼根本，七

zhě yǒng chū yī qiè gài chán děng huò bā zhě yǒng lí
者、永出一切盖缠等惑，八者、永离

yī qiè zhū jiàn suǒ xíng shì míng bō rě bā zhǒng qīng jìng
一切诸见所行。是名般若八种清净。

fù cì zhū rén zhě yīng zhī shén tōng yì yī bā
复次，诸仁者，应知神通亦以八

fǎ ér dé qīng jìng hé děng wéi bā yī zhě jiàn yī
法而得清净。何等为八？一者、见一

qiè sè wú yǒu zhàng ài èr zhě wén yī qiè shēng wú
切色无有障碍，二者、闻一切声无

suǒ xiàn gé sān zhě biàn zhī zhòng shēng xīn zhī suǒ xíng
所限隔，三者、遍知众生心之所行，

sì zhě yì niàn qián jì wú ài wú zhù wǔ zhě shén
四者、忆念前际无碍无著，五者、神

zú yóu xíng biàn zhū fó guó liù zhě jìn yī qiè lòu ér
足游行遍诸佛国，六者、尽一切漏而

bù fēi shí qī zhě guǎng jí shàn gēn ér lí zhū sàn dòng
不非时，七者、广集善根而离诸散动，

bā zhě rú chū fā shì yuàn héng wéi shàn yǒu guǎng jì zhòng
八者、如初发誓愿恒为善友广济众

shēng shì míng shén tōng bā zhǒng qīng jìng
生。是名神通八种清净。

fù cì zhū rén zhě dāng zhī yú zhì yì yī bā
复次，诸仁者，当知于智亦以八

fǎ ér dé qīng jìng hé děng wéi bā yī zhě kǔ zhì
法而得清净。何等为八？一者、苦智

biàn zhī wǔ yùn èr zhě jí zhì yǒng duàn zhū ài sān
遍知五蕴，二者、集智永断诸爱，三
zhě miè zhì guān zhū yuán qǐ bì jìng bù shēng sì zhě
者、灭智观诸缘起毕竟不生，四者、
dào zhì néng zhèng yǒu wéi wú wéi gōng dé wǔ zhě yīn guǒ
道智能证有为无为功德，五者、因果
zhì zhī yè yǔ shì wú yǒu xiāng wéi liù zhě jué dìng zhì
智知业与事无有相违，六者、决定智
liǎo zhī wú wǒ wú zhòng shēng děng qī zhě sān shì zhì
了知无我无众生等，七者、三世智
shàn néng fēn bié sān shì lún zhuǎn bā zhě yī qiè zhì zhì
善能分别三世轮转，八者、一切智智，
wèi bō rě bō luó mì yú yī qiè chù wú bú zhèng rù
谓般若波罗蜜于一切处无不证入。
shì míng wéi zhì bā zhǒng qīng jìng
是名为智八种清净。

fù cì zhū rén zhě yīng zhī tiáo fú yì yī bā
复次，诸仁者，应知调伏亦以八
fǎ ér dé qīng jìng hé děng wéi bā yī zhě nèi héng
法而得清净。何等为八？一者、内恒
jì jìng èr zhě wài hù suǒ xíng sān zhě bù shě sān
寂静，二者、外护所行，三者、不舍三
jiè sì zhě suí shùn yuán qǐ wǔ zhě guān chá zhū fǎ
界，四者、随顺缘起，五者、观察诸法
qí xìng wú shēng liù zhě guān chá zhū fǎ wú yǒu zuò zhě
其性无生，六者、观察诸法无有作者，

qī zhě guān chá zhū fǎ běn lái wú wǒ bā zhě bì
七者、观察诸法本来无我，八者、毕
jìng bù qǐ yī qiè fán nǎo shì míng tiáo fú bā zhǒng qīng
竟不起一切烦恼。是名调伏八种清
jìng
净。

fù cì zhū rén zhě yīng zhī bú fàng yì yì yǐ
复次，诸仁者，应知不放逸亦以
bā fǎ ér dé qīng jìng hé děng wéi bā yī zhě bù
八法而得清净。何等为八？一者、不
wū shī luó èr zhě héng jìng duō wén sān zhě chéng jiù
污尸罗，二者、恒净多闻，三者、成就
zhū dìng sì zhě xiū xíng bō rě wǔ zhě jù zú shén
诸定，四者、修行般若，五者、具足神
tōng liù zhě bú zì gòng gāo qī zhě miè zhū zhèng lùn
通，六者、不自贡高，七者、灭诸诤论，
bā zhě bú tuì shàn fǎ shì míng bú fàng yì bā zhǒng qīng
八者、不退善法。是名不放逸八种清
jìng
净。

zhū rén zhě ruò zhū pú sà zhù bú fàng yì zé
诸仁者，若诸菩萨住不放逸，则
bù shī sān zhǒng lè hé zhě wéi sān suǒ wèi zhū tiān
不失三种乐。何者为三？所谓诸天
lè chán dìng lè niè pán lè yòu zé jiě tuō sān è
乐、禅定乐、涅槃乐。又则解脱三恶

dào hé zhě wéi sān suǒ wèi dì yù dào chù shēng dào
道。何者为三？所谓地狱道、畜生道、

è guǐ dào yòu zé bù wéi sān zhǒng kǔ zhī suǒ bī pò
饿鬼道。又则不为三种苦之所逼迫。

hé zhě wéi sān suǒ wèi shēng kǔ lǎo kǔ sǐ kǔ
何者为三？所谓生苦、老苦、死苦。

yòu zé yǒng lí sān zhǒng wèi hé zhě wéi sān suǒ wèi bù
又则永离三种畏。何者为三？所谓不

huó wèi è míng wèi dà zhòng wēi dé wèi yòu zé chāo
活畏、恶名畏、大众威德畏。又则超

chū sān zhǒng yǒu hé zhě wéi sān suǒ wèi yù yǒu sè
出三种有。何者为三？所谓欲有、色

yǒu wú sè yǒu yòu zé dí chú sān zhǒng gòu hé zhě
有、无色有。又则涤除三种垢。何者

wéi sān suǒ wèi tān yù gòu chēn huì gòu yú chī gòu
为三？所谓贪欲垢、嗔恚垢、愚痴垢。

yòu zé yuán mǎn sān zhǒng xué hé zhě wéi sān suǒ wèi jiè
又则圆满三种学。何者为三？所谓戒

xué xīn xué huì xué yòu zé dé sān zhǒng qīng jìng
学、心学、慧学。又则得三种清净。

hé zhě wéi sān suǒ wèi shēn qīng jìng yǔ qīng jìng yì
何者为三？所谓身清净、语清净、意

qīng jìng yòu zé jù zú sān zhǒng suǒ chéng fú hé zhě
清净。又则具足三种所成福。何者

wéi sān suǒ wèi shī suǒ chéng fú jiè suǒ chéng fú xiū
为三？所谓施所成福、戒所成福、修

suǒ chéng fú yòu zé néng xiū sān zhǒng jiě tuō mén hé
所成福。又则能修三种解脱门。何
zhě wéi sān suǒ wèi kōng jiě tuō mén wú xiàng jiě tuō
者为三?所谓空解脱门、无相解脱
mén wú yuàn jiě tuō mén yòu zé lìng sān zhǒng zhǒng xìng
门、无愿解脱门。又则令三种种性
yǒng bú duàn jué hé zhě wéi sān suǒ wèi fó zhǒng xìng
永不断绝。何者为三?所谓佛种性、
fǎ zhǒng xìng sēng zhǒng xìng zhū rén zhě bú fàng yì xíng
法种性、僧种性。诸仁者,不放逸行
yǒu rú shì lì shì gù rǔ děng yīng gòng xiū xíng
有如是力,是故汝等应共修行。

fù cì zhū rén zhě pú sà suǒ xíng liù bō luó
复次,诸仁者,菩萨所行六波罗

mì yī yī jù yǒu sān suǒ zhì zhàng ruò zhù bú fàng yì
蜜,一一具有三所治障,若住不放逸
sù néng chú duàn hé děng wéi sān wèi zì bú bù shī
速能除断。何等为三?谓自不布施,
bú yù tā shī chēn néng shī zhě zì bù chí jiè bú
不欲他施,嗔能施者;自不持戒,不
yù tā chí chēn néng chí zhě zì bù rěn rǔ bú yù
欲他持,嗔能持者;自不忍辱,不欲
tā rěn chēn néng rěn zhě zì bù jīng jìn bú yù tā
他忍,嗔能忍者;自不精进,不欲他
jīng jìn chēn néng jīng jìn zhě zì bù xiū dìng bú yù
精进,嗔能精进者;自不修定,不欲

tā xiū chēn néng xiū zhě zì wú zhì huì bú yù tā
他修，嗔能修者；自无智慧，不欲他
yǒu chēn néng yǒu zhě rú shì míng wéi pú sà liù dù yī
有，嗔能有者。如是名为菩萨六度一
yī jiàn yǒu sān zhàng chā bié bú fàng yì xíng zhī suǒ chú
一见有三障差别，不放逸行之所除
duàn
断。

fù cì zhū rén zhě pú sà suǒ xíng liù bō luó
复次，诸仁者，菩萨所行六波罗
mì gè yǐ sān fǎ ér dé chéng mǎn cǐ sān jiē cóng bú
蜜，各以三法而得成满，此三皆从不
fàng yì shēng hé děng wéi sān bù shī sān zhě wèi yī
放逸生。何等为三？布施三者，谓一
qiè néng shě bù qiú guǒ bào huí xiàng pú tí chí jiè
切能舍、不求果报、回向菩提；持戒
sān zhě wèi zhòng xīn jìng shòu hù chí bù quē huí xiàng
三者，谓重心敬授、护持不缺、回向
pú tí rěn rǔ sān zhě wèi róu hé kuān shù zì hù
菩提；忍辱三者，谓柔和宽恕、自护
hù tā huí xiàng pú tí jīng jìn sān zhě wèi bù shě
护他、回向菩提；精进三者，谓不舍
shàn è wú lái qù xiǎng huí xiàng pú tí chán dìng sān
善轭、无来去想、回向菩提；禅定三
zhě wèi biàn rù zhū dìng wú suǒ pān yuán huí xiàng pú
者，谓遍入诸定、无所攀缘、回向菩

tí bō rě sān zhě wèi zhì guāng míng chè miè zhū xì
提；般若三者，谓智光明彻、灭诸戏
lùn huí xiàng pú tí rú shì míng wéi pú sà liù dù yī
论、回向菩提。如是名为菩萨六度一
yī sān zhǒng néng chéng mǎn fǎ bú fàng yì xíng zhī suǒ shēng
一三种能成满法，不放逸行之所生
zhǎng
长。

fù cì zhū rén zhě yī qiè pú sà yǐ bú fàng
复次，诸仁者，一切菩萨以不放
yì gù sù dé chéng jiù sān shí qī zhǒng pú tí fēn děng
逸故，速得成就三十七种菩提分等
suǒ yǒu shàn fǎ zhèng yú zhū fó wú shàng pú tí yún
所有善法，证于诸佛无上菩提。云
hé sù chéng pú tí fēn fǎ wèi zhū pú sà yǐ bú fàng
何速成菩提分法？谓诸菩萨以不放
yì gù xiū sì niàn chù bù jīng qín kǔ jí dé yuán mǎn
逸故，修四念处不经勤苦疾得圆满。

yún hé xiū yē wèi guān shēn chù wú suǒ yǒu guān chá chù
云何修耶？谓观身处无所有，观察处
wú suǒ yǒu guān xīn chù wú suǒ yǒu guān fǎ chù wú suǒ
无所有，观心处无所有，观法处无所
yǒu yú yī qiè fǎ jiē wú suǒ dé rú shì míng wéi xiū
有，于一切法皆无所得，如是名为修
sì niàn chù yòu zhū pú sà yǐ bú fàng yì gù xiū sì
四念处。又诸菩萨以不放逸故，修四

zhèng qín jí dé yuán mǎn yún hé xiū xí wèi zhū pú sà
正勤疾得圆满。云何修习？谓诸菩萨，
suī héng guān chá yī qiè zhū fǎ běn lái wú shēng wú dé
虽恒观察一切诸法本来无生、无得
wú qǐ wú yǒu zuò zhě yóu rú xū kōng ér wéi wèi
无起、无有作者，犹如虚空，而为未
shēng zhū è bú shàn fǎ lìng bù shēng gù shè xīn zhèng zhù
生诸恶不善法令不生故，摄心正住
qín xíng jīng jìn suī guān yī qiè fǎ wú yè wú guǒ ér
勤行精进；虽观一切法无业无果，而
wéi zhū zhòng shēng yǐ shēng zhū è bú shàn fǎ yù lìng duàn
为诸众生已生诸恶不善法欲令断
gù shè xīn zhèng zhù qín xíng jīng jìn suī xìn jiě yī qiè
故，摄心正住勤行精进；虽信解一切
fǎ kōng wú suǒ yǒu ér wéi wèi shēng zhū shàn fǎ yù lìng
法空无所有，而为未生诸善法欲令
shēng gù shè xīn zhèng zhù qín xíng jīng jìn suī zhī zhū
生故，摄心正住勤行精进；虽知诸
fǎ běn lái jì jìng ér wéi yǐ shēng zhū shàn fǎ yù lìng
法本来寂静，而为已生诸善法欲令
zhù gù bú tuì shī gù gèng zēng zhǎng gù shè xīn zhèng
住故，不退失故，更增长故，摄心正
zhù qín xíng jīng jìn shì zhū pú sà suī héng guān chá yī
住勤行精进。是诸菩萨，虽恒观察一
qiè zhū fǎ wú yǒu suǒ zuò wú néng zuò zhě tǐ xiàng
切诸法，无有所作、无能作者，体相

píng děng shì zhōng wú yǒu shǎo fǎ kě dé ruò shēng ruò miè
平等，是中无有少法可得若生若灭，
ér cháng jīng jìn xiū xí bù shě shì zé míng wéi xiū zhèng
而常精进修习不舍，是则名为修正
qín ěr yòu zhū pú sà yǐ bú fàng yì gù xiū sì shén
勤耳！又诸菩萨以不放逸故，修四神
zú jí dé yuán mǎn yún hé xiū xí wèi zhū pú sà suī
足疾得圆满。云何修习？谓诸菩萨虽
yǒng duàn yù tān ér héng bù shě zhū shàn fǎ yù ruò shēn
永断欲贪，而恒不舍诸善法欲，若身
ruò xīn cháng xiū shàn xíng suī guān zhū fǎ kōng wú suǒ dé
若心常修善行；虽观诸法空无所得，
ér wéi huà zhòng shēng qín xíng jīng jìn suī liǎo zhī xīn shí
而为化众生勤行精进；虽了知心识
rú huàn rú huà ér héng bù shě jù zhū fó fǎ chéng zhèng
如幻如化，而恒不舍具诸佛法成正
jué xīn suī zhī zhū fǎ wú yī wú zuò bù kě qǔ zhù
觉心；虽知诸法无依无作不可取著，
ér héng suí suǒ wén rú lǐ sī wéi rú shì míng wéi xiū
而恒随所闻如理思惟，如是名为修
xí shén zú yòu zhū pú sà yǐ bú fàng yì gù xiū
习神足。又诸菩萨，以不放逸故，修
xí wǔ gēn jí dé yuán mǎn yún hé xiū xí wèi zhū pú
习五根疾得圆满。云何修习？谓诸菩
sà suī yī zì lì ér yǒu jué wù bù cóng tā wén rán
萨，虽依自力而有觉悟，不从他闻然

jiào huà zhòng shēng lǐng qí liǎo zhī fā shēng shēn xìn suī
教化众生，令其了知发生深信；虽
wú lái xiǎng yì wú qù xiǎng ér qín biàn xiū xíng yī qiè
无来想亦无去想，而勤遍修行一切
zhì xíng suī yú jìng jiè wú niàn wú yì ér yú qí zhōng
智行；虽于境界无念无忆，而于其中
bú wàng bù yú suī yǐ zhì guāng kāi liǎo zhū fǎ ér héng
不忘不愚；虽以智光开了诸法，而恒
zhèng dìng jì rán bú dòng suī cháng ān zhù píng děng fǎ xìng
正定寂然不动；虽常安住平等法性，
ér duàn zhòng yì zhàng xì lùn fēn bié rú shì míng wéi xiū
而断众翳障戏论分别。如是名为修
xí wǔ gēn yòu zhū pú sà yǐ bú fàng yì gù xiū
习五根。又诸菩萨，以不放逸故，修
xí wǔ lì jí dé yuán mǎn yún hé xiū xí wèi zhū pú
习五力疾得圆满。云何修习？谓诸菩
sà xiū xìn lì shí yī qiè wài lùn bù néng qīng dòng xiū
萨修信力时，一切外论不能倾动；修
jīng jìn lì yī qiè è mó wú néng jǔ huài yǐ xiū niàn
精进力，一切恶魔无能沮坏；以修念
lì bú rù shēng wén pì zhī fó dì xiū dìng lì gù
力，不入声闻、辟支佛地；修定力故，
jí dé yuǎn lí wǔ gài fán nǎo yǐ zhì huì lì yǒng bù
疾得远离五盖烦恼；以智慧力，永不
qǔ yú zhū jiàn jìng jiè shì zé míng wéi xiū xí wǔ lì
取于诸见境界。是则名为修习五力。

yòu zhū pú sà yǐ bú fàng yì gù xiū qī jué fēn jí
又诸菩萨，以不放逸故，修七觉分疾
dé yuán mǎn yún hé xiū yē wèi zhū pú sà yú yī
得圆满。云何修耶？谓诸菩萨，于一
qiè shàn fǎ héng bú wàng shī shì xiū niàn jué fēn yú zhū
切善法恒不忘失，是修念觉分；于诸
yuán qǐ cháng lè guān chá shì xiū zé fǎ jué fēn xíng pú
缘起常乐观察，是修择法觉分；行菩
tí dào yǒng bú tuì zhuǎn shì xiū jīng jìn jué fēn zhī fǎ
提道永不退转，是修精进觉分；知法
ér zú wú suǒ xī qiú shì xiū xǐ jué fēn yuǎn lí shēn
而足无所希求，是修喜觉分；远离身
xīn sǎn dòng zhī shī shì xiū yī jué fēn rù kōng wú
心散动之失，是修猗觉分；入空无
xiàng wú yuàn jiě tuō shì xiū dìng jué fēn lí yú shēng
相无愿解脱，是修定觉分；离于生
qǐ xué xí zhī xīn shì xiū shě jué fēn shì míng wéi xiū
起学习之心，是修舍觉分。是名为修
qī jué fēn fǎ yòu zhū pú sà yǐ bú fàng yì gù
七觉分法。又诸菩萨，以不放逸故，
xiū bā shèng dào jí dé yuán mǎn yún hé xiū xí wèi yǒng
修八圣道疾得圆满。云何修习？谓永
lí yú duàn cháng jiàn gù míng xiū xí zhèng jiàn lí yú
离于断常见故，名修习正见；离于
yù jué huì jué hài jué gù míng xiū xí zhèng sī wéi
欲觉、恚觉、害觉故，名修习正思惟；

yuǎn lí zì tā bù píngděng gù míng xiū xí zhèng yǔ lí
远离自他不平等故，名修习正语；离

yú chǎn wěi bù shí xiàng gù míng xiū xí zhèng mìng lí
于谄伪不实相故，名修习正命；离

yú qiè ruò shēn xīn shì gù míng xiū xí zhèng yè lí zì
于怯弱身心事故，名修习正业；离自

jīn zú màn tā xīn gù míng xiū xí zhèng qín lí zhū hūn
矜足慢他心故，名修习正勤；离诸惰

yú míng xiū xí zhèng niàn xī zhū fēn bié míng xiū xí
愚，名修习正念；息诸分别，名修习

zhèng dìng shì míng xiū xí bā shèng dào fēn
正定。是名修习八圣道分。

zhū rén zhě wǒ yǐ rú qián suǒ shuō zhī yì yán
诸仁者，我以如前所说之义，言

zhū pú sà zhù bú fàng yì zé dé chéng jiù sān shí qī
诸菩萨住不放逸，则得成就三十七

zhǒng pú tí fēn děng yī qiè shàn fǎ zhèng yú zhū fó wú
种菩提分等一切善法，证于诸佛无

shàng pú tí zhū rén zhě cǐ bú fàng yì pú sà rù
上菩提。诸仁者，此不放逸菩萨，入

yú rú shì pú tí fēn fǎ yǐ zé chū yī qiè shēng sǐ
于如是菩提分法已，则出一切生死

yū ní chū shēng sǐ yǐ yú yī qiè fǎ dōu wú suǒ jiàn
淤泥；出生死已，于一切法都无所见，

wú suǒ jiàn gù wú suǒ yán shuō wú suǒ yán shuō gù zé
无所见故无所言说，无所言说故则

dé rù yú bì jìng jì jìng yún hé míng wéi bì jìng jì
得入于毕竟寂静。云何名为毕竟寂
jìng yī yī qiè fǎ fēi suǒ zuò fēi suǒ zuò gù bù kě
静？以一切法非所作，非所作故不可
qǔ bù kě qǔ gù wú yǒu yòng wú yǒu yòng gù bù kě
取，不可取故无有用，无有用故不可
ān lì yī zhī wéi yǒu bù kě ān lì yī wéi yǒu gù
安立。以之为有不可安立，以为有故，
yīng zhī jí shì bì jìng jì jìng
应知即是毕竟寂静。

shuō shì fǎ shí huì zhōng yǒu yī wàn èr qiān tiān
说是法时，会中有一万二千年
zǐ yuǎn chén lí gòu fǎ yǎn qīng jìng
子，远尘离垢，法眼清净。

ěr shí shàn shèng tiān zǐ fù bái wén shū shī lì
尔时，善胜天子复白文殊师利
pú sà yán dà shì yún hé míng xiū xíng pú sà dào
菩萨言：大士，云何名修行菩萨道？

wén shū shī lì pú sà yán tiān zǐ ruò pú sà
文殊师利菩萨言：天子，若菩萨
suī bù shě shēng sǐ ér bù wéi shēng sǐ zhū è suǒ
虽不舍生死，而不为生死诸恶所
rǎn suī bú zhù wú wéi ér héng xiū wú wéi gōng dé
染。虽不住无为，而恒修无为功德。
suī jù xiū xíng liù bō luó mì ér shì xiàn shēng wén pì
虽具修行六波罗蜜，而示现声闻辟

zhī fó xíng shì míng xiū xíng pú sà dào fù cì tiān
支佛行。是名修行菩萨道。复次，天
zǐ ruò pú sà suī yú kōng qīng jìng ér shàn shì zhū jìng
子，若菩萨虽于空清净，而善示诸境，
yì bù qǔ yú jìng suī yú wú xiàng qīng jìng ér shàn
亦不取于境；虽于无相清净，而善
rù zhū xiāng yì bù zhí yú xiàng suī yú wú yuàn qīng
入诸相，亦不执于相；虽于无愿清
jìng ér shàn xíng sān jiè yì bú zhù yú jiè suī yú
净，而善行三界，亦不著于界；虽于
wú shēng wú miè qīng jìng ér shàn shuō shēng miè yì bú
无生无灭清净，而善说生灭，亦不
shòu shēng miè suǒ yǐ zhě hé cǐ tiáo fú xīn pú sà
受生灭。所以者何？此调伏心菩萨，
suī liǎo zhī yī qiè fǎ kōng wú suǒ yǒu rán yǐ zhū zhòng
虽了知一切法空无所有，然以诸众
shēng yú jìng jiè zhōng ér shēng jiàn zhù yǐ jiàn zhù gù zēng
生于境界中而生见著，以见著故增
zhǎng fán nǎo pú sà yù lìng duàn zhū jiàn zhù ér wéi shuō
长烦恼，菩萨欲令断诸见著而为说
fǎ lìng zhī yī qiè jìng jiè shì kōng rú shuō yú kōng wú
法，令知一切境界是空；如说于空无
xiàng wú yuàn wú shēng wú miè jiē yì rú shì shì míng
相无愿，无生无灭皆亦如是。是名
xiū xíng pú sà dào
修行菩萨道。

fù cì tiān zǐ yǒu wǎng yǒu fù míng xiū pú
复次，天子，有往有复，名修菩

sà dào yún hé míng wéi yǒu wǎng yǒu fù guān zhū zhòng
萨道。云何名为有往有复？观诸众

shēng xīn suǒ lè yù míng zhī wéi wǎng suí qí suǒ yīng ér
生心所乐欲，名之为往；随其所应而

wéi shuō fǎ míng zhī wéi fù zì rù sān mèi míng zhī
为说法，名之为复。自入三昧，名之

wéi wǎng lìng zhū zhòng shēng dé yú sān mèi míng zhī wéi
为往；令诸众生得于三昧，名之为

fù zì xíng shèng dào míng zhī wéi wǎng ér néng jiào huà
复。自行圣道，名之为往；而能教化

yī qiè fán fū míng zhī wéi fù zì dé wú shēng rěn
一切凡夫，名之为复。自得无生忍，

míng zhī wéi wǎng lìng zhū zhòng shēng jiē dé cǐ rěn míng
名之为往；令诸众生皆得此忍，名

zhī wéi fù zì yǐ fāng biàn chū yú shēng sǐ míng zhī wéi
之为复。自以方便出于生死，名之为

wǎng yòu lìng zhòng shēng ér dé chū lí míng zhī wéi fù
往；又令众生而得出离，名之为复。

xīn lè jì jìng míng zhī wéi wǎng cháng zài shēng sǐ jiào
心乐寂静，名之为往；常在生死教

huà zhòng shēng míng zhī wéi fù zì qín guān chá wǎng fù
化众生，名之为复。自勤观察往复

zhī xíng míng zhī wéi wǎng wéi zhū zhòng shēng shuō rú sī
之行，名之为往；为诸众生说如斯

fǎ míng zhī wéi fù xiū kōng wú xiàng wú yuàn jiě tuō
法，名之为复。修空无相无愿解脱，
míng zhī wéi wǎng wéi lìng zhòng shēng duàn yú sān zhǒng jué guān
名之为往；为令众生断于三种觉观
xīn gù ér wéi shuō fǎ míng zhī wéi fù jiān fā shì yuàn
心故而为说法，名之为复。坚发誓愿，
míng zhī wéi wǎng suí qí shì yuàn zhěng jì zhòng shēng míng
名之为往；随其誓愿拯济众生，名
zhī wéi fù fā pú tí xīn yuàn zuò dào chǎng míng zhī wéi
之为复。发菩提心愿坐道场，名之为
wǎng jù xiū pú sà suǒ xíng zhī xíng míng zhī wéi fù
往；具修菩萨所行之行，名之为复。

shì míng pú sà wǎng fù zhī dào
是名菩萨往复之道。

shuō cǐ fǎ shí huì zhōng yǒu pú sà wǔ bǎi rén
说此法时，会中有菩萨五百人，
jiē dé wú shēng fǎ rěn
皆得无生法忍。

ěr shí shàn shèng tiān zǐ bái wén shū shī lì pú
尔时，善胜天子白文殊师利菩
sà yán dà shì wǒ céng wén yǒu yī qiè gōng dé guāng míng
萨言：大士，我曾闻有一切功德光明
shì jiè rú shì shì jiè zài hé fāng suǒ fó hào hé děng
世界，如是世界在何方所？佛号何等，
yú zhōng shuō fǎ
于中说法？

wén shū shī lì pú sà yán tiān zǐ yú cǐ shàng
文殊师利菩萨言：天子，于此上
fāng guò shí èr héng hé shā fó dù yǒu shì jiè míng yī
方过十二恒河沙佛土，有世界名一
qiè gōng dé guāng míng fó hào pǔ xián rú lái yīng zhèng děng
切功德光明，佛号普贤如来应正等
jué zài cǐ tǔ zhōng yǎn shuō zhèng fǎ
觉，在此土中演说正法。

shàn shèng tiān zǐ yán dà shì wǒ xīn yù jiàn bǐ
善胜天子言：大士，我心欲见彼
zhī shì jiè jí bǐ rú lái wéi yuàn rén cí shì wǒ lìng
之世界及彼如来，惟愿仁慈示我令
jiàn
见。

shí wén shū shī lì pú sà jí rù sān mèi cǐ
时，文殊师利菩萨即入三昧，此
sān mèi míng lí gòu guāng míng cóng qí shēn zhōng fàng zhǒng zhǒng
三昧名离垢光明，从其身中放种种
guāng qí guāng shàng chè shí èr héng hé shā fó dù zhì
光。其光上彻十二恒河沙佛土，至
yī qiè gōng dé guāng míng shì jiè zhǒng zhǒng sè guāng biàn mǎn
一切功德光明世界，种种色光遍满
qí guó bǐ zhū pú sà jiàn shì guāng yǐ dé wèi céng yǒu
其国。彼诸菩萨见是光已得未曾有，
hé zhǎng gōng jìng bái pǔ xián rú lái yán shì zūn jīn
合掌恭敬，白普贤如来言：世尊，今

cǐ guāngmíng cóng hé suǒ lái?
此光明从何所来？

pǔ xián fó yán shàn nán zǐ yú cǐ xià fāng
普贤佛言：善男子，于此下方，
guò shí èr héng hé shā fó dù yǒu shì jiè míng suǒ pó
过十二恒河沙佛土，有世界名娑婆，
fó hào shì jiā móu ní rú lái yīng zhèng děng jué jīn xiàn
佛号释迦牟尼如来应正等觉，今现
zài bǐ fū yǎn fǎ jiào bǐ yǒu pú sà míng wén shū shī
在彼敷演法教。彼有菩萨名文殊师
lì zhù bú tuì zhuǎn rù lí gòu guāng míng sān mèi yú
利，住不退转入离垢光明三昧，于
qí shēn zhōng fàng zhǒng zhǒng guāng qí guāng yuǎn zhì shí fāng wú
其身中放种种光，其光远至十方无
liàng ā sēng qí shì jiè yī yī shì jiè guāng xī chōng mǎn
量阿僧祇世界，一一世界光悉充满，
shì gù jīn zhě yǒu cǐ guāngmíng
是故今者有此光明。

bǐ zhū pú sà fù zuò shì yán shì zūn wǒ děng
彼诸菩萨复作是言：世尊，我等
jīn zhě jiē yuàn dé jiàn suǒ pó shì jiè shì jiā móu ní fó
今者皆愿得见娑婆世界释迦牟尼佛，
jí wén shū shī lì pú sà
及文殊师利菩萨。

ěr shí pǔ xián rú lái jí yú zú xià qiān fú
尔时，普贤如来即于足下千辐

xiàngzhōngfàng dà guāngmíng qí guānglǎng yào guò bǐ xià
相中放大光明。其光朗曜，过彼下
fāng shí èr héng hé shā fó dù rù cǐ shì jiè guāng xī
方十二恒河沙佛土，入此世界光悉
zhōu biàn bǐ zhū pú sà yǐ fó guāngmíng mò bú jiàn cǐ
周遍。彼诸菩萨以佛光明，莫不见此
suō pó shì jiè jí shì jiā móu ní fó zhū pú sà děng
娑婆世界及释迦牟尼佛、诸菩萨等，
cǐ tǔ pú sà yì jiàn bǐ guó jí pǔ xián rú lái bìng pú
此土菩萨亦见彼国及普贤如来并菩
sà zhòng
萨众。

ěr shí pǔ xián rú lái gào zhū pú sà yán suō
尔时，普贤如来告诸菩萨言：娑
pó shì jiè héng shuō dà fǎ rǔ děng shuí néng wǎng bǐ tīng
婆世界恒说大法，汝等谁能往彼听
shòu
受？

zhòng zhōng yǒu pú sà míng zhí zhì jù cóng zuò
众中有菩萨，名执智炬，从座
ér qǐ bái yán shì zūn wǒ jīn yuàn yù chéng fó shén
而起，白言：世尊，我今愿欲承佛神
lì wǎng suō pó shì jiè wéi yuàn rú lái chuí āi jiàn xǔ
力往娑婆世界，惟愿如来垂哀见许。

pǔ xián rú lái yán shàn nán zǐ jīn zhèng shì shí
普贤如来言：善男子，今正是时，

dāng jí wǎng yì
当疾往诣。

ěr shí zhí zhì jù pú sà yǔ zhū pú sà shí
尔时，执智炬菩萨，与诸菩萨十

yì rén jù tóu dǐng jìng lǐ pǔ xián rú lái hé zhǎng gōng
亿人俱，头顶敬礼普贤如来，合掌恭

jìng yòu rào qī zā yú bǐ guó méi pì rú zhuàng shì
敬右绕七匝，于彼国没。譬如壮士

qū shēn bì qīng dào suō pó shì jiè dōu lǜ tiān gōng shàn
屈伸臂顷，到娑婆世界兜率天宫，善

zhù lóu guān zhōng wén shū shī lì pú sà zhòng huì zhī qián
住楼观中文殊师利菩萨众会之前，

qū gōng hé zhǎng lǐ wén shū shī lì pú sà zú ér zuò
曲躬合掌，礼文殊师利菩萨足，而作

shì yán dà shì rǔ suǒ shū guāng zhì yú wǒ guó wǒ
是言：大士，汝所舒光至于我国。我

shì zūn pǔ xián rú lái yīng zhèng děng jué chuí xǔ wǒ děng
世尊普贤如来应正等觉，垂许我等

lái cǐ shì jiè wéi jiàn dà shì lǐ shì zhān yǎng tīng wén
来此世界，为见大士礼事瞻仰听闻

fǎ gù
法故。

ěr shí yù sè jiè zhū tiān zǐ jiàn bǐ guó dù
尔时，欲色界诸天子，见彼国土

zhū lái pú sà yǐ xián zuò shì yán shàn zāi shàn zāi
诸来菩萨已，咸作是言：善哉！善哉！

bù kě sī yì shèn wéi xī yǒu shèn wéi xī yǒu wén
不可思议！甚为希有！甚为希有！文

shū shī lì shàn quán dà shì nǎi yǒu rú shì shén tōng biàn
殊师利善权大士，乃有如是神通变

huà yǐ sān mèi lì fàng shì guāng míng ér néng zhì bǐ
化，以三昧力放是光明，而能至彼

shàng fāng shì jiè lìng zhū pú sà jí lái yì cǐ shí wén
上方世界，令诸菩萨疾来诣。此时文

shū shī lì pú sà fù wéi dà zhòng guāng xuān miào fǎ
殊师利菩萨，复为大众广宣妙法。

zhòng zhōng yǒu qī shí èr nuó yú tuō zhū tiān zǐ zhòng shēn
众中有七十二那由他诸天子众，深

shēng xìn jiě fā ā nòu duō luó sān miào sān pú tí xīn
生信解，发阿耨多罗三藐三菩提心。

ěr shí wén shū shī lì pú sà yú dōu lǜ tiān
尔时，文殊师利菩萨，于兜率天

gōng suǒ wéi shì bì yǔ zhū pú sà shì fàn sì
宫所为事毕，与诸菩萨、释、梵、四

tiān wáng děng wú liàng zhū tiān jí yī qiè gōng dé guāng míng
天王等无量诸天，及一切功德光明

guó dù zhū lái pú sà bù qǐ yú zuò yú tiān gōng méi
国土诸来菩萨，不起于坐，于天宫没，

yī niàn zhī jiān dào yú fó suǒ jiē cóng zuò qǐ dǐng lǐ
一念之间到于佛所。皆从座起，顶礼

fó zú hé zhǎng gōng jìng yòu rào qī zā rào fó bì yǐ
佛足，合掌恭敬右绕七匝。绕佛毕已，

shí zhí zhì jù pú sà yǔ qí tóng lèi shí yì rén qián
时执智炬菩萨，与其同类十亿人，前
bái fó yán shì zūn pǔ xián rú lái zhì wèn qǐ jū
白佛言：世尊，普贤如来致问起居，
shǎo bìng shǎo nǎo ān lè xíng fǒu yú shí shì zūn rú
少病少恼，安乐行否？于时世尊，如
fǎ wèi wèn zhū pú sà yǐ pǔ guān yī qiè zhū lái dà
法慰问诸菩萨已，普观一切诸来大
zhòng chī lìng fù zuò guǎng wéi shuō fǎ mò bù huān xǐ
众，敕令复坐，广为说法莫不欢喜。

ěr shí shì zūn fù gào zhòng yán rǔ děng dāng zhī
尔时，世尊复告众言：汝等当知，
cí wén shū shī lì tóng zǐ zhí zhí jù pú sà wéi yù
此文殊师利童子、执智炬菩萨，为欲
chéng shu wú liàng zhòng shēng xiàn cǐ shén tōng biàn huà zhī
成熟无量众生，现此神通变化之
shì cǐ èr zhàng fu yǐ néng chéng jiù zhǒngzhǒng fāng biàn
事。此二丈夫，已能成就种种方便，
huò yú shēn lǐ zhì huì biàn cái yǐ yú wú liàng ā sēng
获于深理智慧辩才，已于无量阿僧
qí jié shī zuò fó shì wéi zhòng shēng gù shēng yú shì
祇劫施作佛事，为众生故生于世
jiān ruò yǒu zhòng shēng dé jiàn cǐ èr pú sà zhě yīng
间。若有众生得见此二菩萨者，应
zhī zé dé liù gēn zì zài yǒng bú rù yú zhòng mó jìng
知则得六根自在，永不入于众魔境

jiè
界。

ěr shí zhí zhì jù pú sà jí suǒ tóng lái zhū
尔时，执智炬菩萨，及所同来诸
pú sà zhòng rù cǐ guó dù dé jiàn shì zūn tīng wén fǎ
菩萨众，入此国土得见世尊，听闻法
gù zhèng wú shēng rěn jì dé rěn yǐ yòu rào yú fó
故证无生忍；既得忍已，右绕于佛，
jìng lǐ shuāng zú dāng ěr zhī shí cǐ sān qiān dà qiān
敬礼双足。当尔之时，此三千大千
shì jiè wéi zhī zhèn dòng shì zhū pú sà jí yú fó qián
世界为之震动。是诸菩萨即于佛前，
méi ér bú xiàn xū yú zhī qǐng hái dào běn guó
没而不现，须臾之顷还到本国。

ěr shí shì zūn gào zhǎng lǎo ā nán yán cǐ fǎ
尔时，世尊告长老阿难言：此法
mén rǔ dāng fèng chí guǎng wéi rén shuō
门汝当奉持，广为人说。

ā nán yán wéi shì zūn cǐ fǎ mén dāng hé míng
阿难言：唯世尊，此法门当何名
zhī yún hé fèng chí
之？云何奉持？

fó yán cǐ fǎ mén míng wén shū shī lì suǒ
佛言：此法门，名《文殊师利所
shuō bù sī yì fó jìng jiè rú shì fèng chí
说不思议佛境界》，如是奉持。

fó shuō cǐ jīng yǐ shàn shèng tiān zǐ zhǎng lǎo
佛说此经已，善胜天子、长老

ā nán jí yī qiè shì jiān tiān rén ā xiū luó qián
阿难，及一切世间天人，阿修罗、乾

tà pó děng jiē dà huān xǐ xìn shòu fèng xíng
闍婆等，皆大欢喜，信受奉行。

yīn shì
音释

pò ài pò bó mò qiē shǎn yě ài niǎo xiè qiē
迫隘（迫博陌切陝也隘鸟懈切

lòu yě yì xiá yě è yǐ gé qiē jǔ huài jǔ
陋也亦狭也）。扼（乙革切）。沮坏（沮

zài lǚ qiē zhǐ yě yì yě huài yīn huái huǐ zhī yě yī
在吕切止也抑也坏音怀毁之也）。猗

jué yī yú yí qiē jué qì yuè qiē yū ní yū
觉（猗于宜切觉讫岳切）。淤泥（淤

yī jù qiē yū ní wèi diàn zī zhuó ní yě
依据切淤泥谓淀滓浊泥也）。